

Briselē, 2026. gada 3. jūnijā
(OR. en)

9935/26

ECOFIN 710
UEM 197
SOC 301
EMPL 133
COMPET 654
ENV 596
EDUC 193
ENER 302
JAI 695
GENDER 48
JEUN 90
SAN 368
ECB
EIB

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 3. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 200 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LOIETU KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAI 2026. gada Eiropas pusgads – pavasara pakete

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 200 final.

Pielikumā: COM(2026) 200 final

Briselē, 3.6.2026.
COM(2026) 200 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LOIETU
KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAI**

2026. gada Eiropas pusgads – pavasara pakete

1. IEVADS

Nozīmīgu ģeopolitisko pārmaiņu un spriedzes laikā Eiropas Savienībai ir jāturpina konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas stiprināšana, lai atbalstītu savu ekonomisko un sociālo noturību un kohēziju. Ekonomikas vidi raksturo dziļa ģeopolitiskā nenoteiktība un globālās konkurences pastiprināšanās, pastāvīga globāla spriedze, paaugstināti drošības riski un arvien skarbāka klimata pārmaiņu ietekme. Turklāt pastāvīgais enerģijas cenu svārstīgums un augošie globālie tarifi vēl aizvien paaugstina dzīves dārdzību, noslogo piegādes ķēdes un palielina darbības izmaksas, sevišķi ietekmējot mazos un vidējos uzņēmumus (MVU). Šīs norises liek izpausties vairākiem trūkumiem un sarežģī Eiropas ilgstošās problēmas, kas saistītas ar vāju produktivitātes pieaugumu un inovāciju. Tomēr ES ir arī apliecinājusi noturību, pārvarot vairākas krīzes. Tā īsteno vērīgu konkurētspējas programmu un gūst panākumus digitālās inovācijas, dekarbonizācijas mērķu un ekonomiskās drošības jomā.

2026. gada Eiropas pusgada pavasara paketes mērķis ir izmantot ES stiprās puses, koordinēti rīkojoties, lai palielinātu konkurētspēju, nodrošinātu stratēģisko autonomiju, palielinātu noturību un stiprinātu sagatavotību, vienlaikus saglabājot fiskālo ilgtspēju. Konkurētspējas kompass¹ joprojām ir šā Eiropas pusgada cikla vadošais satvars. Tā pamatā ir milzīgais vienotā tirgus potenciāls, tas veicina makroekonomikas un fiskālo stabilitāti un tā ietvaros tiek saskaņotas strukturālās reformas un investīcijas ar ES stratēģiskajām prioritātēm: novērst inovācijas plaisu, dekarbonizēt mūsu ekonomiku, mazināt stratēģiskās atkarības, veicināt prasmes un kvalitatīvas darbvietas, nodrošināt sociālo taisnīgumu un kohēziju un vienkāršot uzņēmējdarbības vidi. Tie ir arī daži no galvenajiem mērķiem ceļvedī “Viena Eiropa, viens tirgus”, kura ātra īstenošana vēl aizvien ir ļoti svarīga. ES tiecas sasniegt šos mērķus, vienlaikus pildot apņemšanos īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus.

2026. gada Eiropas pusgads nodrošina visaptverošu satvaru valsts un reģionālo reformu un investīciju saskaņošanai ar ES prioritātēm. Pamatojoties uz progresu, kas panākts ar Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM) starpniecību, kurš ir sekmējis reformu un investīciju īstenošanu, un uz kohēzijas politikas vidusposma pārskatīšanu, 2026. gada Eiropas pusgads arī turpmāk nodrošinās svarīgu analītisko pamatu reformu un investīciju vajadzību noteikšanai un prioritizēšanai daudzās politikas jomās, kuras ietvers pasākumus ar mērķi risināt ar teritoriālām atšķirībām saistītas problēmas. Ņemot vērā šo analīzi, ES, dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām ir jākoordinē investīcijas un reformas, kas vērstas uz ES ekonomiskās drošības uzlabošanu un stratēģisku ES mēroga vērtības ķēžu stiprināšanu kopīgu konkurētspējas prioritāšu ietvaros. Šajā pavasara paketē Komisija lielu uzmanību pievērsusi tam, lai novērtētu progresu 2025. gada visaptverošā konkrētām valstīm adresēto ieteikumu (KVAI) kopuma īstenošanā. Tiks nodrošināta Eiropas pusgada un citu pārvaldības satvaru, kā digitālās desmitgades un ieteikumu kopējās lauksaimniecības politikas jomā, saskaņotība un sinerģija.

---

¹[ES Konkurētspējas kompass](#), COM(2025) 30 final.

Komisija aicina Eiropadomi apstiprināt un ES Padomi pieņemt Komisijas ieteikumus par 2026. gada KVAI. Tā aicina arī visas dalībvalstis ciešā dialogā ar sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām ieinteresētajām personām pilnībā un laikus īstenot KVAI.

2. GALVENIE POLITIKAS UZDEVUMI UN IETEIKUMI

Reaģēšana uz jauniem apdraudējumiem

Enerģētiskās krīzes pārvarēšana

Pašreizējā enerģētiskā krīze ir samilzusi fosilās degvielas dēļ, un tajā izgaismojas, ka ir steidzami vajadzīga izlēmīga Eiropas reakcija, lai nodrošinātu tīru un cenas ziņā pieejamu pašmāju enerģiju, panāktu energoapgādes drošību un aizsargātu ES rūpniecības konkurētspēju. Enerģētikas pārkārtošana joprojām ir visefektīvākā stratēģija, ar ko panākt Eiropas stratēģisko autonomiju, stiprināt noturību, strukturāli samazināt enerģijas cenas un nodrošināt tīru, vispārpieejamu pašmāju enerģiju, kas vajadzīga nākotnes ekonomikas darbināšanai. *REPowerEU*, kas tika uzsākts 2022. gada maijā, lai reaģētu uz Krievijas pilna mēroga iebrukumu Ukrainā, jau ir apliecinājis, ka kopīga rīcība var reāli mazināt enerģijas pieprasījumu un importu, stabilizēt enerģijas tirgus, stiprināt noturību un veicināt elektrifikāciju. No vairākiem ES fondiem atbalstot investīcijas enerģētikā, ES šobrīd krietni labāk nekā agrāk spēj izturēt enerģijas tirgu svārstīgumu. Proti, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments ir palīdzējis finansēt kritisko pārrobežu energoinfrastruktūru, tādējādi stiprinot starpsavienojumus un atbalstot integrēta un ilgtspējīga Eiropas enerģijas tirgus attīstību un īstenu enerģētikas savienību.

Ar iniciatīvu *Accelerate EU*² Komisija ir ierosinājusi koordinētu pieeju, kā nekavējoties sniegt atbalstu neaizsargātām māsaimniecībām un uzņēmumiem, kas saskaras ar enerģijas cenu kāpumu, un padarīt energosistēmu noturīgāku. Lai nodrošinātu piegādes drošību, ir svarīgi uzlabot ES mēroga koordināciju, kura ietver gāzes krātuvju uzpildi ziemei un naftas rezervju kolektīvu atbrīvošanu. Tikpat svarīgi būs nodrošināt tādu kritiski svarīgo degvielu kā reaktīvo dzinēju degvielas un dīzeļdegvielas pieejamību un izvairīties no traucējumiem pārrobežu transportā un vienotajā tirgū. Vienlaikus dalībvalstīm ir jānodrošina, lai ārkārtējie pasākumi, kas tiek veikti, lai mazinātu enerģētiskās krīzes ekonomisko un sociālo ietekmi uz māsaimniecībām un uzņēmumiem, tiek ieviesti uz laiku, ir vērsti uz konkrētu mērķgrupu, tiek īstenoti laikus, ir samērīgi, fiskāli ilgtspējīgi un nepalielina pieprasījumu pēc fosilajām degvielām. Ar Tuvo Austrumu krīzes pagaidu valsts atbalsta regulējumu³ Komisija pieņēma uz konkrētu mērķgrupu vērstus pagaidu noteikumus, kas atvieglotu atbalstu visvairāk skartajām ekonomikas nozarēm. Visbeidzot, ES ir jāpaātrina enerģētikas pārkārtošana, lai turpinātu mazināt atkarību no fosilajām

² [AccelerateEU](#), COM(2026) 370 final.

³ Komisijas paziņojums "Tuvo Austrumu krīzes valsts atbalsta pagaidu regulējums", OV C, C/2026/2593, 5.5.2026.; ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>.

degvielām, – tas ir vienīgais veids, kā nodrošināt mums īstenu enerģētisko neatkarību. Eiropas Savienībai, dalībvalstīm, rūpniecībai un visām pārējām ieinteresētajām personām ir jāturpina kopīgie centieni visā Eiropā uzlabot energoinfrastruktūru, šajā procesā virzot uz priekšu arī Eiropas elektrotīklu paketē izklāstītās iniciatīvas “Energomaģistrāles” īstenošanu. Gaidāmajā elektrifikācijas rīcības plānā tiks izvirzīts vērienīgs elektrifikācijas mērķrādītājs un piedāvāti pasākumi šķēršļu novēršanai rūpniecības, transporta un būvniecības nozarē. Komisija arī iesniegs priekšlikumu tiesību aktam par tīkla maksām un nodokļiem, kurš nodrošinās, ka cita starpā elektroenerģija tiek aplikta ar mazākiem nodokļiem nekā dabasgāze. Komisija koordinēs ES pasākumu (*AccelerateEU* investīciju nodaļu), lai palīdzētu dalībvalstīm maksimāli izmantot un pārdalīt pieejamo ES finansējumu, piemēram, kohēzijas politikas fondus, ja tas būs praktiski īstenojams un atbildīs dalībvalstu un reģionu priekšstatiem par vēlamo rīcību. Vienlaikus Aprites ekonomikas akts atbalstīs nozares centienos aizstāt neapstrādātus fosilos materiālus ar apritīgiem un biobāzētiem materiāliem. Lai nodrošinātu tīru un cenas ziņā pieejamu enerģiju un apritīgus risinājumus, lai uzlabotu enerģētisko drošību un stiprinātu noturību pret ārējiem cenu satricinājumiem, šiem centieniem būtu jāiet roku rokā ar paātrinātu un pilnīgu plāna *REPowerEU* un enerģētikai veltīto KVAI īstenošanu. Tam būtu jāatbilst arī citām iniciatīvām, kā *RESourceEU*, kas novērš to, ka ES pārmērīgo atkarību no izejvielām izmanto par ieroci.

Ekonomiskās drošības stiprināšana

Pastāvīgas ģeopolitiskas spriedzes, piegādes ķēdes neaizsargātības un stratēģiskās atkarības apstākļos ekonomiskā drošība joprojām ir neatliekama ES prioritāte. Jo īpaši enerģētikas, kritisko izejvielu, mēslošanas līdzekļu un svarīgo tehnoloģiju jomā dalībvalstis vēl aizvien saskaras ar riskiem, kas izriet no stratēģiskajām atkarībām, kuru dēļ ekonomikas ir pakļautas cenu svārstībām, riskiem pārtikas nodrošinājumam, traucējumiem un ārējam spiedienam. Ir gan panākts progress energoresursu diversifikācijā, ir mazināta atkarība no viena piegādātāja un ir paātrināta pāreja uz tīru enerģiju un digitālā pārkārtošanās, tomēr problēmas pastāv vēl aizvien. Energoietilpīgas nozares joprojām ir neaizsargātas pret augstām enerģijas cenām, un ilgtermiņa enerģētisko drošību apdraud kavēšanās investēt atjaunīgu energoresursu apguvē, tīkla noturībā un enerģijas uzkrāšanā. Atkarība no kritiskajām izejvielām, kas bieži vien ir koncentrētas trešo valstu piegādātāju rokās, apdraud stratēģiskās nozares, kuras ir būtiskas digitālās pārkārtošanās īstenošanai un pārejai uz tīru enerģiju, – šāda situācija akcentē vajadzību virzīties uz aprites ekonomiku, ražot iekšzemē un diversificēt piegādes ķēdes. Lai stiprinātu ekonomisko drošību, dalībvalstīm ir jāpadziļina vienotā tirgus integrācija, jāpaātrina stratēģiskās investīcijas tīro tehnoloģiju ražošanas jaudā, tehnoloģiskajā suverenitātē un kibernetiskajā drošībā, infrastruktūras noturībā un krīzsagatavotībā. Ierosinātā Industriālās attīstības paātrināšanas akta mērķis ir veicināt Eiropas ekonomisko drošību, stiprinot rūpniecības jaudu svarīgajās nozarēs un vienlaikus turpinot pāreju uz dekarbonizētu ražošanu.

ES aizsardzības gatavības uzlabošana

Dalībvalstis turpina stiprināt aizsardzības gatavību un spējas, kā aicināts 2025. gada KVAI.

Dalībvalstis ir guvušas progresu aizsardzības gatavības un spēju stiprināšanā – tas panākts jo īpaši tādēļ, ka, 17 dalībvalstīs iedarbinot valsts izņēmuma klauzulu, 2025.–2028. gadam iegūta papildu fiskālā telpa līdz 1,5 % no IKP. Šie centieni būtu jānostiprina, cita starpā ar investīcijām kāpinot un modernizējot ražošanas jaudu, lai apmierinātu pieprasījuma kāpumu. Ir jāturpina kopīgā iepirkuma iniciatīvas, kas nozarei nodrošina pieprasījuma pamanāmību, mazina tirgus sadrumstalotību un var mazināt vienības izmaksas. Progress šajās jomās ir nepieciešams un atbilst Komisijas 2030. gadam izvirzītajiem Eiropas aizsardzības gatavības mērķiem. Šajā nolūkā iniciatīva “Rīcība Eiropas drošības labā” (*SAFE*) dalībvalstīm, kuras lūdz finansiālu palīdzību aizsardzības spēju iepirkumam, paredz līdz 150 mljrd. EUR lielu finansējumu ilgtermiņa aizdevumu veidā par konkurētspējīgām cenām. No 19 valsts aizsardzības investīciju plāniem, ko iesniegušas dalībvalstis, lai pieprasītu *SAFE* aizdevumus, Komisija jau ir apstiprinājusi 18, lai sniegtu finansiālu atbalstu 130 mljrd. EUR vērtībā. Turklāt vidēja termiņa pārskatīšanas ietvaros no kohēzijas politikas ir novirzīti 11,9 mljrd. EUR investīcijām aizsardzībā un divējāda lietojuma preču jomā. Raugoties nākotnē, iezīmējas kritiska nepieciešamība pēc pastāvīgām ilgtermiņa investīcijām civilajā sagatavotībā, tostarp tādām, kas uzlabotu valstu kibernetiku un kosmosa aktīvus, jo šādas investīcijas būs stratēģisks aizsardzības gatavību veicinošs faktors. Šādu nepieciešamību uzsver norises austrumu reģionos, kas robežojas ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu.

Makroekonomiskās stabilitātes nodrošināšana

Dalībvalstīm ir jā saglabā vidēja termiņa fiskālā ilgtspēja, lai gan vajadzības pēc publiskajām finansēm konkurē cita ar citu. Situācijā, kad jau ir liels valsts parāds, dalībvalstīs aug pieprasījums pēc publiskajiem izdevumiem, kuru virza steidzamā nepieciešamība palielināt aizsardzības izdevumus un stiprināt konkurētspēju, un vienlaikus ir jāveic ilgtermiņa fiskālās izmaksas, ko prasa demogrāfiskās pārmaiņas⁴ un klimata pārmaiņu ietekmes radītās izmaksas. Turklāt nenoteiktā ir kļuvusi ES ārējā vide, un tas sarežģī dalībvalstu un ES ekonomikas un politikas veidošanas problēmas. Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir novērtējusi dalībvalstu panākto atbilstību prasībām, kas izriet no Eiropas ekonomikas pārvaldības sistēmas, kuras pamatā ir dalībvalstu vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni (sk. 1. izcēlumu).

Pasākumiem, kas stiprina Eiropas energosistēmas strukturālo noturību un paātrina atteikšanos no fosilajām degvielām, var izmantot fiskālās sistēmas elastību. Lai saglabātu Eiropas ilgtermiņa enerģētisko drošību un mazinātu ekonomiskās sekas, kas saistītas ar konfliktu Tuvajos Austrumos, dalībvalstis īstermiņā saskarsies ar ievērojamām fiskālajām izmaksām. Pašreizējās attiecībā uz aizsardzības izdevumiem iedarbinātās valsts izņēmuma klauzulas tvērumu pēc dalībvalstu pieprasījuma var paplašināt, lai ietilpinātu pasākumus, kuri tiek veikti kopš

---

⁴ [Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Demogrāfiskās pārmaiņas Eiropā: rīkkopa rīcībai”.](#)

2026. gada februāra, lai mazinātu atkarību no importētām fosilām degvielām, un tādējādi uzlabo Eiropas drošību un aizsardzību. Varētu apsvērt tādus pasākumus kā atbalstu mājsaimniecībām un uzņēmumiem atkarības mazināšanai no fosilajām degvielām un dekarbonizācijas veicināšanai, pasākumus, kas paātrina galapatēriņa nozaru elektrifikāciju, investīcijas elektrotīklos, elektroenerģijas uzkrāšanu (piemēram, akumulatoros), energotaupību un tīras enerģijas avotu jaudas palielināšanu.

Fiskālās ilgtspējas aizsardzības pasākumi paliktu pilnībā spēkā. Pašreizējā attiecībā uz aizsardzību iedarbinātās valsts izņēmuma klauzulas elastības robežvērtība līdz 1,5 % no IKP papildu izdevumiem paliktu nemainīga. Tāpēc, lai gan elastības tvērumu var paplašināt, risks fiskālajai ilgtspējai joprojām tiktu iegrožots. Pašreizējās robežvērtības (1,5 % no IKP) ietvaros enerģētikas atbalsta pasākumiem tiktu piemērota īpaša gada robežvērtība 0,3 % no IKP, un tā būtu pieejama 2026.–2028. gadam⁵, paredzot maksimālo kumulatīvo robežvērtību 0,6 % no IKP tajā pašā periodā. Šie ierobežojumi sader ar mērķi spēt uzņemties nenovēršamas īstermiņa fiskālās izmaksas un nodrošināt līdzsvaru starp elastību, kas paredzēta ar enerģētiku saistītam atbalstam, un elastību, kas pieejama aizsardzības izdevumiem. Uz izdevumiem, kas pārsniedz robežvērtību, joprojām attiektos standarta atbilstības novērtējumi fiskālās sistēmas ietvaros. Dalībvalstīm būtu jāturpina izmantot laikposmu līdz 2028. gadam, lai veiktu vajadzīgās budžeta korekcijas un tādējādi pielāgotos augstākam aizsardzības izdevumu līmenim nākotnē.

Dalībvalstīm turpmākajos mēnešos būs iespēja lūgt tām iedarbinātās valsts izņēmuma klauzulas tvēruma paplašināšanu. Dalībvalstis, kas vēl nav lūgušas attiecībā uz aizsardzību iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu, var to darīt jebkurā laikā. Komisija novērtēs visus saņemtos lūgumus, lai nodrošinātu, ka klauzulas piemērošanas termiņa pagarināšana vai iedarbināšana neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Pienācīgā laikā Komisija dalībvalstīm viesīs lielāku skaidrību par procedūras un darbības prasībām, arī par to, kā dalībvalstīm jāziņo pietiekami detalizēti dati un informācija, lai varētu uzraudzīt un novērtēt ierosināto pasākumu attiecināmību uz atbalstu Eiropas energosistēmas strukturālās noturības stiprināšanai un ātrākai pārejai no fosilajām degvielām, un veiks fiskālo uzraudzību.

Pēdējā gada laikā makrofinansiālās neaizsargātības dinamika dažādās dalībvalstīs ir bijusi atšķirīga, dažos gadījumos šī neaizsargātība samazinājusies, taču pašā pēdējā laikā ir vairojusies nenoteiktība. Dažās dalībvalstīs ir īpašas ar makroekonomisko stabilitāti saistītas problēmas, kurām dažos gadījumos ir pārrobežu nozīme, tādējādi rodas bažas par eurozonu un ES kopumā. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā Komisija ir konstatējusi makroekonomikas nelīdzsvarotību vai pārmērīgu makroekonomikas nelīdzsvarotību četrās dalībvalstīs (sk. 2. izcēlumu un 4. papildinājumu).

1. izcēlums. Fiskālā uzraudzība saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu

⁵ Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi, dalībvalstis, kuras, iespējams, jau pilnībā izmantojušas valsts izņēmuma klauzulas elastību, lai palielinātu aizsardzības izdevumus, varētu saņemt ierobežotu pagaidu un papildu elastību ar tādiem pašiem nosacījumiem, tostarp ar nosacījumu, ka vispārējie riski fiskālajai ilgtspējai joprojām tiek iegrožoti.

Komisijas 2026. gada pavasara novērtējums par dalībvalstu panākto atbilstību attiecīgajiem Padomes ieteikumiem aptver gan 2025., gan 2026. gadu. 2026. gada novērtējumam, kura pamatā ir Komisijas 2026. gada pavasara prognoze, sekos vēl viens novērtējums rudenī, un galīgais novērtējums tiks veikts 2027. gada pavasarī, pamatojoties uz izpildes datiem par 2026. gadu. Komisijas novērtējuma pamatā ir izpildes datu un Komisijas neto izdevumu⁶ pieauguma prognožu salīdzinājums ar Padomes ieteikto neto izdevumu maksimālo pieauguma tempu (sk. 5. papildinājumu un Fiskālās statistikas tabulas⁷). To dalībvalstu panāktās atbilstības novērtējumā, kurām attiecībā uz aizsardzības izdevumiem⁸ ir iedarbināta valsts izņēmuma klauzula⁹, šī elastība ir ņemta vērā¹⁰.

Attiecībā uz desmit dalībvalstīm, kurām patlaban tiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra (PBDNP)¹¹, Komisija ir novērtējusi pasākumus, kas veikti, reaģējot uz Padomes ieteikumiem pārmērīgas budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Attiecībā uz **Maltu** Komisija šodien ieteic Padomei izbeigt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, jo vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā – pirms Padomes noteiktā termiņa – tika sekmīgi samazināts zem 3 % no IKP un tiek prognozēts, ka 2026. un 2027. gadā tas saglabāsies zem 3 % no IKP. Vienlaikus Komisija norāda, ka Maltas neto izdevumu pieaugums pārsniedz Padomes 2025. un 2026. gadā ieteiktos maksimālos apjomus un attiecīgās novirzes kumulatīvā izteiksmē pārsniedz 0,6 % no IKP. Attiecībā uz deviņām citām dalībvalstīm, kam tiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, proti, **Beļģiju, Franciju, Ungāriju, Itāliju, Austriju, Poliju, Rumāniju, Slovākiju un Somiju**, attiecīgā gadījumā ņemusi vērā valsts izņēmuma klauzulas piešķirto elastību, Komisija uzskata, ka šajā posmā ir veikta efektīva rīcība un ka procedūra uz laiku būtu jāatliek. **Itālijas** neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedza ieteiktos maksimālos apjomus. Tomēr kumulatīvā izteiksmē neto izdevumu pieaugums 2024.–2025. gadā tikai nedaudz pārsniedza ieteiktos maksimālos apjomus, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā Itālija novērsīs pārmērīgo budžeta deficītu, ievērojot Padomes noteikto termiņu¹². Tajā pašā laikā Komisija atzīst, ka **Francijai**

⁶ Neto izdevumi, kā tie definēti Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktā: “neto izdevumi” ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus; ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus; iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem; iv) valsts izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu; v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

⁷ Fiskālās statistikas tabulas, kurās sniegti pamatinformācijas dati, kas ir būtiski dalībvalstu budžeta politikas novērtēšanai, SWD(2026) 200 final, Brisele, 3.6.2026.

⁸ Valsts izņēmuma klauzula lielākiem aizsardzības izdevumiem 2025.–2028. gada periodā uz laiku nodrošina ierobežotu elastību līdz 1,5 % no IKP salīdzinājumā ar atsaucē gadu.

⁹ Līdz šim valsts izņēmuma klauzulu attiecībā uz aizsardzības izdevumiem Padome ir iedarbinājusi 17 dalībvalstīm (Beļģijai, Bulgārijai, Čehijai, Dānijai, Vācijai, Igaunijai, Grieķijai, Horvātijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Austrijai, Polijai, Portugālei, Slovēnijai, Slovākijai, Somijai). Ciktāl ir runa par Spāniju, Komisija 2026. gada 22. maijā pieņēma ieteikumu Padomei iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu attiecībā uz aizsardzību, taču Padome to vēl nav pieņēmusi.

¹⁰ Attiecībā uz šīm dalībvalstīm novērtējumā lielākā uzmanība ir pievērsta kumulatīvam salīdzinājumam un pārbaudīts, vai jebkāda pozitīva novirze no ieteiktajiem maksimālajiem apjomiem ir skaidrojama ar atbilstīgu pieaugumu aizsardzības izdevumos. Elastība, kas paredzēta attiecībā uz aizsardzību iedarbinātajā valsts izņēmuma klauzulā, ir vienīgā elastība, kas ņemta vērā Komisijas 2026. gada pavasara novērtējumā.

¹¹ Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Rumānija, Slovākija un Somija.

¹² Eurostat sniegtie dati liecina, ka Itālijas vispārējās valdības budžeta deficīts ir samazinājies no 3,4 % no IKP 2024. gadā līdz 3,1 % no IKP 2025. gadā. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes sagatavošanas robeždatumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. un 2027. gadā būs 2,9 % no IKP.

draud risks, ka tā 2026. gadā varētu nedaudz pārsniegt ieteikto neto izdevumu gada pieauguma tempu, taču tiek prognozēts, ka tā panāks atbilstību kumulatīvajam pieauguma tempam. Atzīts, ka **Ungārijai** ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā. Tāpēc, ņemot vērā pašreizējās prognozes, vēlāk var būt vajadzīgs vispārējs veikto pasākumu novērtējums. Ja novērtējumi norādītu uz efektīvas rīcības trūkumu, varētu būt vajadzīgs pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru pastiprināt¹³. Komisija arī uzsver, ka fiskālā situācija **Rumānijā**, kur deficīta attiecība pret IKP 2025. gadā bija visaugstākā Savienībā, vēl aizvien ir nestabila un īstenošanu apdraud nopietni riski, kuru dēļ 2026. gadā un turpmākajos gados ir stingri un pastāvīgi jākoncentrējas uz fiskālajām korekcijām.

Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām patlaban netiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, Komisija novērtēja progresu vidēja termiņa plānu īstenošanā un panākto atbilstību attiecīgajiem Padomes ieteikumiem. Kad attiecīgā gadījumā bija ņemta vērā sakarā ar valsts izņēmuma klauzulu pieļaujamā elastība, no tām **2025. gadā**:

- par **panākušām atbilstību** tika atzītas **Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Latvija un Zviedrija**, jo neto izdevumu pieaugums ir mazāks par Padomes ieteikto vai arī kumulatīvā novirze ir valsts izņēmuma klauzulas paredzētās elastības robežās;
- par **izpildījušām Stabilitātes un izaugsmes pakta budžeta politikas pienākumus** tiek uzskatītas **Īrija, Kipra un Portugāle**, jo to budžeta stāvoklī bija pārpalikums, kas veicināja to valdības parāda attiecības pret IKP samazināšanos. Vienlaikus Komisija norāda, ka Portugāle ir pārsniegusi neto izdevumu maksimālo pieaugumu, kāds tika ieteikts, savukārt Kipra un Īrija neto izdevumu maksimālo pieaugumu, kāds tika ieteikts, ir pārsniegušas būtiski;
- par **atbilstību nepanākušām** ir atzītas **Lietuva un Slovēnija**, jo neto izdevumu pieaugums pārsniedz Padomes ieteiktos maksimālos apjomus, bet attiecīgās novirzes joprojām ir mazāks par 0,6 % no IKP (kumulatīvā izteiksmē) robežvērtības. Tomēr Komisija norāda, ka Lietuvas vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāds tiek prognozēts mazāks par atsaucē vērtībām 3 % un 60 % no IKP;
- par **būtiskā mērā nepanākušām atbilstību** ieteiktajiem maksimālajiem izdevumu apjomiem ir atzītas **Luksemburga, Nīderlande, Bulgārija un Horvātija**, kurām attiecīgās novirzes pārsniedz robežvērtības 0,3 % no IKP (gada izteiksmē) un/vai 0,6 % no IKP (kumulatīvā izteiksmē). Vienlaikus Komisija norāda, ka Luksemburgas un Nīderlandes valdības budžeta deficīts un valsts parāds 2025. gadā ir mazāks par atsaucē vērtībām 3 % un 60 % no IKP.

Kad attiecīgā gadījumā atkal bija ņemta vērā sakarā ar valsts izņēmuma klauzulu pieļaujamā elastība, **2026. gadā**:

¹³ Pašreizējā situācijā nav pieejami dati par 2026. gada rezultātiem, un stingrākas pieejas izmantošanu procedūrā varētu apsvērt tikai vēlāk, ja salīdzinājums starp Komisijas prognozēto neto izdevumu pieaugumu un ieteikto neto izdevumu korekcijas virzību (attiecīgā gadījumā ņemot vērā aizsardzības izdevumu elastību valsts izņēmuma klauzulas ietvaros) norādītu uz īpaši nopietnu neatbilstību.

- **atbilstības panākšana** tiek prognozēta Čehijai, Dānijai, Igaunijai, Vācijai, Īrijai, Grieķijai, Latvijai, jo neto izdevumu pieaugums ir mazāks par Padomes ieteikto vai arī kumulatīvā novirze ir valsts izņēmuma klauzulas paredzētās elastības robežās;
- tiek prognozēts, ka, tāpat kā 2025. gadā, **Stabilitātes un izaugsmes pakta budžeta politikas pienākumus būs izpildījušas Kipra un Portugāle**, jo prognozēts, ka 2026. gadā to budžeta stāvoklī būs pārpalikums vai tas būs tuvs līdzsvaram. Vienlaikus Komisija norāda, ka Portugālei ir risks pārsniegt neto izdevumu maksimālo pieaugumu, kāds ir ieteikts, un Kiprai ir risks ievērojami pārsniegt neto izdevumu maksimālo pieaugumu, kāds ir ieteikts;
- atzīts, ka **Spānijai, Luksemburgai un Nīderlandei ir neatbilstības risks**. Tomēr attiecībā uz Luksemburgu un Nīderlandi Komisija norāda, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāds 2026. gadā tiek prognozēts mazāks par attiecīgi 3 % un 60 % no IKP;
- tiek atzīts, ka 2026. gadā **Lietuvai un Slovēnijai** un, tāpat kā 2025. gadā, **Bulgārijai un Horvātijai** ir **būtiskas neatbilstības risks**. Vienlaikus Komisija norāda, ka Lietuvas un Horvātijas vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāds tiek prognozēts mazāks par atsauces vērtībām 3 % un 60 % no IKP. Visbeidzot, ja attiecībā uz Slovēniju, pamatojoties uz izpildes datiem par 2026. gadu, apstiprinātos būtiska neatbilstība, tas varētu būt par pamatu, lai saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu sagatavotu ziņojumu, kurā novērtētu atbilstību parāda kritērijam;
- tiek atzīts, ka 2026. gadā **Zviedrijai** ir **būtiskas neatbilstības risks attiecībā pret neto izdevumu gada pieauguma tempu, kāds ir ieteikts**, taču tiek prognozēts, ka tā **panāks atbilstību kumulatīvajam pieauguma tempam**. Vienlaikus Komisija norāda, ka Zviedrijas vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāds tiek prognozēts mazāks par atsauces vērtībām 3 % un 60 % no IKP.

Vidēja termiņa plānu īstenošanas novērtējumā Komisija ir ņēmusi vērā arī investīciju un reformu kopumu, kas ir pamatā attiecīgo fiskālās korekcijas periodu pagarināšanai. Tas attiecas uz astoņām dalībvalstīm¹⁴, kurām šajos plānos fiskālās korekcijas periods tika pagarināts no četriem līdz septiņiem gadiem. Attiecībā uz šīm dalībvalstīm Komisija ir novērtējusi šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošanu, ņemot vērā gada progresa ziņojumos sniegto informāciju. Ņemot vērā šo novērtējumu, Komisija uzskata, ka kopumā visas attiecīgās dalībvalstis ir pienācīgi izpildījušas savas saistības reformu un investīciju ziņā (sk. 5. papildinājumu).

Visbeidzot, Komisija ir novērtējusi piecu dalībvalstu atbilstību budžeta deficīta kritērijam¹⁵, lai izlemtu, vai ir pamats ieteikt Padomei jaunus lēmumus par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Novērtējumā secināts, ka šajā posmā nav pamata sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Vāciju, Igauniju un Slovēniju. Attiecībā uz

¹⁴ Uz Beļģiju, Vāciju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Austriju, Rumāniju un Somiju.

¹⁵ Komisijas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums, 3.6.2026., COM(2026) 302 final. To dalībvalstu vidū, kurām pašlaik netiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, 2025. gada beigās vispārējās valdības bruto parāda attiecība pret IKP Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Portugālē un Slovēnijā pārsniedza atsauces vērtību. Attiecībā uz šīm dalībvalstīm tiek atzīts, ka parāda attiecība pret IKP pietiekami samazinās un pienācīgā tempā tuvojas atsauces vērtībai. Tāpēc nebija tādu dalībvalstu, kuru atbilstība parāda kritērijam būtu sīkāk jāaplūko ziņojumā, ko sagatavo saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu.

Latviju kopumā atzīts, ka deficīta kritērijs ir izpildīts. Toties attiecībā uz **Bulgāriju**, ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu tās ziņojumā, Komisija apsvērs iespēju ierosināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras sākšanu.

Ņemot vērā pēdējās norises, kas vērojamas enerģijas tirgos, kopš Tuvajos Austrumos 2026. gada februārī sākās karš, daudzas dalībvalstis ir pieņēmušas fiskālās politikas pasākumus, kuru uzdevums ir mazināt augsto enerģijas cenu sociālo un ekonomisko ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē ir iekļautas šādu jaunu pasākumu budžeta izmaksas 14,5 mljrd. EUR vērtībā (0,07 % no ES IKP) 2026. gadā visā ES. Šajā aplēsē pieņemts, ka pasākumi beigsies termiņā, kas prognozes sagatavošanas robeždatumā noteikts attiecīgajos tiesību aktos. Ja minētie pasākumi tiktu pagarināti līdz 2026. gada beigām, to fiskālās izmaksas 2026. gadā palielinātos līdz 38,6 miljardiem EUR (0,2 % no ES IKP). Trīs ceturtdaļām atbalsta nav noteikta konkrēta mērķgrupa, bet atlikusī ceturtdaļa ir paredzēta neaizsargātām mājsaimniecībām vai energoietilpīgiem uzņēmumiem. Turklāt vairāk nekā divas trešdaļas no aplēstajām budžeta izmaksām atbilst pasākumiem, kuru mērķis ir tieši ietekmēt enerģijas patēriņa robežizmaksas, piemēram, akcīzes nodokļu samazinājumiem. Atlikusī trešdaļa atbilst pasākumiem, kas nodrošina pagaidu ienākumu atbalstu mājsaimniecībām vai (ar cenu nesaistītas) kompensācijas uzņēmumiem.

2. izcēlums. Makroekonomikas nelīdzsvarotība dalībvalstīs

Komisija ir sagatavojusi vērtējumus par to, vai septiņās dalībvalstīs, kuras 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumā bija izraudzītas padziļināto pārskatu sagatavošanai, pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Visās šajās dalībvalstīs pēdējā uzraudzības ciklā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā (MNNP) tika konstatēta nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība. Tāpat kā iepriekšējos divos MNNP gada ciklos, 2026. gada padziļinātie pārskati tika iesniegti dalībvalstīm pirms pavasara paketes publicēšanas, lai Padomes komitejās varētu notikt padziļinātas daudzpusējas diskusijas, pirms tiek formulēti konkrētām valstīm adresētie ieteikumi¹⁶.

Nelīdzsvarotības klasifikācijas pamatā ir trīs kritēriji: i) nelīdzsvarotības nopietnība; ii) nelīdzsvarotības dinamika un perspektīva un iii) politikas risinājumi. Šie kritēriji tiek ņemti vērā uz nākotni vērstajā MNNP ievirzē, ko piemēro kopš 2024. gadā noslēgtās ekonomikas pārvaldības pārskatīšanas. Konkrēti, uz nākotni vērstā pieeja paredz, ka šie trīs kritēriji paliek spēkā, bet lielāks uzsvars tiek likts uz nelīdzsvarotības dinamiku un perspektīvu un to, kā valsts iestādes pieņem un īsteno politikas risinājumus šīs nelīdzsvarotības vai tās radīto risku pārvarēšanai.

Pēdējā gada laikā neaizsargātības dinamika dalībvalstīs ir bijusi atšķirīga, bet vairākos gadījumos tā ir samazinājusies, savukārt nenoteiktība pēdējā laikā ir palielinājusies. Inflācija turpinājusi samazināties lielākajā daļā eurozonas un ES, tomēr atšķirīgā tempā, tekošo kontu stāvoklis ir uzlabojies, un vairākos gadījumos samazinājušies lielie parādi, savukārt banku sektors joprojām bijis veselīgs. Vairākās valstīs savukārt strauji pieaugušas mājokļu cenas. Tomēr šis MNNP īstenošanas gada cikls beidzas lielākas nenoteiktības apstākļos, jo konflikts Tuvajos Austrumos ir radījis bažas par enerģijas cenām, augstāku un svārstīgāku inflāciju,

¹⁶ SWD (2026) 137 līdz 143. Septiņi padziļinātie pārskati tika sniegti dalībvalstīm ar Padomes Ekonomikas politikas komitejas un tās *LIME* darba grupas starpniecību divās daļās: viena aprīļa vidū (Nīderlandei, Rumānijai, Zviedrijai) un otra maija sākumā (Grieķijai, Ungārijai, Itālijai, Slovākijai). Tie tiek publicēti arī kā [European Economy Institutional Papers](#).

stingrākiem finansēšanas nosacījumiem un lēnāku ekonomikas izaugsmi. Ir kļuvis grūtāk prognozēt, kāda būs risku dinamika un kā tie ietekmēs ES, eurozonas un atsevišķu dalībvalstu makroekonomisko stabilitāti.

Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā Komisija ir pieņēmusi vairākus lēmumus. Nedaudzās dalībvalstīs, par kurām tika sagatavots padziļinātais pārskats, neaizsargātība mazinās, un dažos gadījumos makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā konstatēts, ka nelīdzsvarotība nepastāv. Pārējās dalībvalstīs, par kurām tika sagatavots padziļināts pārskats, joprojām pastāv būtiskas problēmas. Konkrēti:

- atzīts, ka Grieķijā vairs nav nelīdzsvarotības. Neaizsargātība, kas saistīta ar valdības un ārējo parādu, pēdējos gados ir samazinājusies – to veicinājis stabils IKP pieaugums, un budžeta pārpalikums vēl papildus veicina valsts parāda samazināšanos; bankās ir kļuvis mazāk ienākumus nenesošu aizdevumu un ir uzlabojusies bilance; tekošā konta deficīts joprojām ir ievērojams, bet tā izdevīgais finansējums mazina ārējus riskus ilgtermiņam; Grieķija ir īstenojusi attiecīgas reformas, lai mazinātu savu ilgstošo neaizsargātību;
- atzīts, ka Nīderlandē vairs nav nelīdzsvarotības. Neaizsargātība, kas saistīta ar mājsaimniecību parāda augsto līmeni, mājokļu tirgu un lielo tekošā konta pārpalikumu, ir pastāvējusi gadiem, bet pēdējā laikā ir mazinājusies;
- atzīts, ka Zviedrijā vairs nav nelīdzsvarotības. Joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar nekustamā īpašuma tirgu, un augsts privātā sektora parāda līmenis, taču pēdējā laikā ir smagums ir mazinājies;
- Itālijā vēl aizvien pastāv nelīdzsvarotība, jo saglabājas neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valdības parādu un vāju produktivitātes pieaugumu ar pārrobežu nozīmi, un vēl aizvien ir svarīgi turpināt un efektīvi īstenot reformas, kas veicina izaugsmi, un investīcijas kopā ar piesardzīgu fiskālo nostāju, lai mazinātu šo neaizsargātību;
- Ungārijā vēl aizvien pastāv nelīdzsvarotība, jo saglabājas neaizsargātība, kas saistīta ar konkurētspēju, valdības finansējuma vajadzībām un mājokļu cenām, un valsts politika šo neaizsargātību ir pastāvīgi sarežģījusi;
- Slovēnijā vēl aizvien pastāv nelīdzsvarotība, jo saglabājas neaizsargātība, kas saistīta ar ārējo un valdības bilanci, konkurētspēju, mājokļu tirgu un mājsaimniecību parādu, un politikas pasākumi joprojām ir ierobežoti;
- Rumānijā vēl aizvien ir pārmērīga nelīdzsvarotība; neaizsargātība, kas saistīta ar fiskālo un tekošā konta deficītu, pēdējā laikā ir nedaudz mazinājusies, bet vēl aizvien ir ļoti ievērojama, savukārt izmaksu konkurētspēja joprojām pasliktinās, tomēr mazākā mērā nekā iepriekš. Komisija turpinās uzraudzīt to attiecīgo politikas pasākumu progresu, kas tiek veikti, lai pārvarētu šo pārmērīgo nelīdzsvarotību.

Septiņām attiecīgajām dalībvalstīm raksturīgie aspekti ir sīkāk izklāstīti 4. papildinājumā.

Šādos apstākļos un ņemot vērā pastāvīgi augsto valsts parāda attiecību pret IKP vairākās dalībvalstīs, ir izšķirīgi svarīgi uzlabot publisko finanšu kvalitāti un izdevumu efektivitāti, lai nodrošinātu reālu vērtību nodokļu maksātājiem un fiskālo ilgtermiņu. Lai to panāktu, ir

stingri jānosaka izdevumu prioritātes un jāuzlabo to efektivitāte un lietderība, tostarp pārskatot izdevumus. Vienlaikus radīt vajadzīgos ieņēmumus var palīdzēt nodokļu sistēmu modernizācija un racionalizācija, kas veicinātu arī ekonomikas noturību. Lai atbalstītu uzticamu fiskālo politiku, kas veicina izaugsmi, vairākas valstis ir reformējušas savu vispārējo fiskālo pārvaldību. Dažas valstis ir stiprinājušas neatkarīgas fiskālās iestādes, uzlabojušas publisko finanšu pārskatu sniegšanas pārredzamību un publisko investīciju pārvaldību. 2026. gada KVAI arī aicina dalībvalstis, piemēram, Poliju, Slovēniju un Spāniju, uzlabot publisko izdevumu kvalitāti, stiprinot veselības aprūpes un ilgstošas aprūpes sistēmas ilgtspēju un aktīvāk pārskatot izdevumus. Tas ir īpaši svarīgi dalībvalstīs, kurās publisko ieņēmumu īpatsvars iekšzemes kopproduktā jau ir augsts. Dažām dalībvalstīm ir arī ieteikts uzlabot pensiju sistēmu ilgtspēju. Piemēram, Austrijai, Vācijai, Itālijai, Luksemburgai un Polijai ieteikts piemērot pasākumus, kas veicina faktiskā pensionēšanās vecuma paaugstināšanu. Tajā pašā laikā Kiprai, Čehijai, Lietuvai, Maltai un Portugālei, kā arī Austrijai, Vācijai un Luksemburgai būtu jāatbalsta pensiju ienākumi, stiprinot savas papildpensiju shēmas, kas arī nodrošina ilgtermiņa kapitālu to ekonomikai.

Vairākas dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai stiprinātu nodokļu saistību izpildi un modernizētu ieņēmumu iekasēšanu. Dalībvalstīs, kuras 2025. gadā saņēma KVAI, kas saistīti ar nodokļu politiku, pozitīvu norišu piemēri ir pastiprināta nodokļu administrāciju digitalizācija, piemēram, Grieķijas nodokļu vajadzībām izveidotā digitālā ziņošanas sistēma un ar to saistītās e-rēķinu sagatavošanas reformas, un pasākumi, ko, racionalizējot un digitalizējot nodokļu procedūras, veikusi Portugāle, lai uzlabotu atbilstību. Vairākas dalībvalstis cenšas paplašināt savu nodokļu bāzi un līdzsvarot savu nodokļu struktūru. Turklāt ir sekmējušies daži centieni apkarot nodokļu nemaksāšanu un nodokļu apiešanu. Turpretim mazāki uzlabojumi panākti saistībā ar ilgstošo vajadzību novērst agresīvu nodokļu plānošanu un nozīmīgas nodokļu iztrūkuma radītas problēmas. Nodokļu saistību neizpildes dēļ Eiropas valstu valdības katru gadu zaudē ieņēmumus vairāk nekā 100 mljrd. EUR vērtībā. Turklāt nodokļu izdevumus reglamentē vairāki tūkstoši noteikumu, kas var būt dārgi īstenojami un kam ne vienmēr ir labs pamatojums. Šāda nodokļu sistēmas sarežģītība traucē taisnīgi un efektīvi mobilizēt ieņēmumus. Ierosinātajos 2026. gada KVAI ir aicināts mazināt šīs nepilnības, lai aizsargātu nodokļu taisnīgumu un ieņēmumu ilgtspēju, vienlaikus turpinot nodokļu struktūras uzlabošanu, lai atbalstītu ilgtspējīgu konkurētspēju. Piemēram, Īrijai, Polijai, Bulgārijai un Igaunijai tiek ieteikts paplašināt nodokļu bāzi, smeļoties arī nodokļu ieņēmumu avotos, kas mazāk kaitē izaugsmei. Šo mērķu sasniegšanā var palīdzēt pastāvīga nodokļu administrāciju modernizācija un digitalizācija.

ES konkurētspējas stiprināšana

Uzkrājumu virzīšana ienesīgām investīcijām ar mērķi palielināt konkurētspēju

2025.–2026. gadā dalībvalstis panāca pieticīgu progresu finansējuma pieejamības uzlabošanā, un starp dalībvalstīm joprojām pastāv atšķirības. Starp pozitīvajām iezīmēm ir minama stabila banku un apdrošināšanas nozare un finanšu stabilitātes turpināšanās. Tomēr problēmas joprojām pastāv, to skaitā pastāvīgi trūkst finansējuma, it sevišķi augošiem

uzņēmumiem, bet dažās dalībvalstīs arī jaunuzņēmumiem un MVU; vairākās dalībvalstīs ir neefektīvs maksātspējas regulējums; turklāt kapitāla tirgi vēl aizvien nav pilnvērtīgi attīstīti un ir sadrumstaloti, tādējādi tie pietiekami nepapildina banku sniegto aizņēmuma finansējumu.

Ierosinādama 2026. gada KVAI, Komisija aicina veikt valstu pasākumus uzkrājumu un investīciju savienības izveidei¹⁷. Komisija aicina vairākas dalībvalstis paplašināt savus finansējuma avotus, stimulējot institucionālo un privāto investoru dalību kapitāla tirgos, jo īpaši kapitāla vērtspapīru tirgos. Daudzās dalībvalstīs papildpensiju fondiem ir potenciāls gan uzlabot cilvēka dzīves līmeni vecumdienās, gan virzīt ilgtermiņa uzkrājumus ienesīgās investīcijās, tādējādi palīdzot uzlabot finansējuma pieejamību un stiprinot dalībvalstu konkurētspēju.

ES līmenī vairāku saskaņā ar Uzkrājumu un investīciju savienības stratēģiju sākto iniciatīvu mērķis ir arī uzlabot uzkrājumu plūsmu investīcijās. Ieteikumā par uzkrājumu un investīciju kontu pieejamības palielināšanu ar vienkāršotu un labvēlīgu nodokļu režīmu¹⁸ un Paziņojumā par finanšpratības stratēģiju ES¹⁹ ir izklāstīta skaidra stratēģija, kā veicināt, lai privātie investori vairāk piedalītos kapitāla tirgos. Paziņojumā par ES papildpensiju sektora jaudas palielināšana nolūkā uzlabot pensijas ienākumus un piegādāt ilgtermiņa kapitālu ES ekonomikai²⁰ izvirzīts mērķis mobilizēt Eiropas pensiju fondu aktīvus, lai paplašinātu finansēšanas iespējas visiem uzņēmumiem. Visbeidzot, 2025. gada decembrī pieņemtās tirgus integrācijas un uzraudzības paketes²¹ mērķis ir izveidot integrētāku, efektīvāku un konkurētspējīgāku kapitāla tirgu, kas ES iedzīvotājiem dod labākas iespējas palielināt savu labklājību un palīdz uzņēmumiem piekļūt finansējumam.

Inovācijas plaisas novēršana

Dažas dalībvalstis veikušas pētniecības un inovācijas veicināšanas pasākumus, kā aicināts 2025. gada KVAI. Tomēr ES dalībvalstīs un reģionos progress vēl aizvien ir neliels un nevienmērīgs. Tā kā pētniecības un izstrādes izdevumi 2024. gadā stagnēja 2,2 % apmērā no IKP, tad ES atpaliek no pasaules līderiem pētniecības un izstrādes intensitātes ziņā, piemēram, ASV (3,4 % no IKP), Japānas (3,4 %) vai Dienvidkorejas (5,0 %), un kopš 2020. gada mūs apsteidz Ķīna (2,6 %). Taču ir fiksēta pozitīva dinamika jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu finansēšanas nosacījumu uzlabošanā, piemēram, Austrijā un Grieķijā. Čehijā un Vācijā ir panākts progress arī tehnoloģiju pārneses veicināšanā un inovācijas un pētniecības stimulu nodrošināšanā. Zinātnes izcilības ziņā Īrija veikusi pasākumus pētniecības un izstrādes publiskā finansējuma stiprināšanai, tomēr jāturpina tā palielināšana, savukārt Igaunija palielinājusi publisko atbalstu lietišķajiem pētījumiem.

---

¹⁷ [Uzkrājumu un investīciju savienība](#), COM(2025) 124 final.

¹⁸ [Komisijas Ieteikums 2025/2029](#).

¹⁹ [COM\(2025\) 681 final](#).

²⁰ [COM\(2025\) 839 final](#).

²¹ [Kapitāla tirgus integrācijas un uzraudzības turpmāka attīstīšana Savienībā](#), COM(2025) 940 final.

Tā kā joprojām pastāv būtiski trūkumi, tad 2026. gada KVAI prioritāte ir novērst Eiropas inovācijas plaisu un palielināt investīcijas pētniecībā un izstrādē. Ieteikumos uzsvērtā nepieciešamība veicināt publiskās un privātās investīcijas pētniecībā un izstrādē; stiprināt inovācijas sistēmas, uzlabojot uzņēmumu un akadēmiskās vides sadarbību, publiskā atbalsta efektivitāti uzņēmējdarbības inovācijai un piekļuvi finansējumam; uzlabot piekļuvi inovācijai, attiecīgā gadījumā arī reģionos, kas iepaliek. Čehijai, Spānijai, Francijai un Polijai ieteicams padziļināt zināšanu pārnesi, atbalstīt inovācijas ieviešanu un nodrošināt inovācijai labvēlīgu vidi jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem. Dānija, kas ir viena no inovācijas līderēm, tiek mudināta turpināt MVU inovācijas stiprināšanu, tehnoloģiju izplatīšanu un piekļuvi izaugsmes finansējumam. Papildus uzņēmumu digitalizācijas veicināšanai būtu jāturpina novērst trūkumus dažās zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) jomās, tāpat jāturpina meklēt risinājumu informācijas un sakaru tehnoloģijas speciālistu trūkumam stratēģisko tehnoloģiju jomās, tostarp stimulējot sieviešu uzņemšanu šajās disciplīnās.

ES līmeņa iniciatīvas tiecas turpināt atbalstu centieniem novērst inovācijas plaisu. Šīs iniciatīvas ietver jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģiju²², kas aptver 5 miljardus EUR lielo Eiropas Fondu augošiem uzņēmumiem, un paredzēto Eiropas Pētniecības telpas aktu, kura mērķis ir stiprināt²³ zināšanu, pētnieku un tehnoloģiju brīvu apriti, kā arī topošo Eiropas Inovācijas aktu, kura mērķis ir stiprināt inovācijas izvēršanu un komercializāciju²⁴. Nākamās DFS ietvaros ierosinātais Eiropas Konkurētspējas fonds mobilizēs privāto kapitālu lielā apjomā. Būdamas cieši saistīts ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, tas atbalstīs visus investīciju posmus, kas sākas ar pētniecību un inovāciju, turpinās ar mērogotu un rūpniecisku izvēršanu un noslēdzas ar ražošanu. Dalībvalstīm būtu jāpaātrina mākslīgā intelekta un citu progresīvu tehnoloģiju, kā kvantu datošanas, mākoņdatošanas, augstas veiktspējas datošanas, ieviešana saskaņā ar MI pielietošanas²⁵ un MI kontinenta rīcības plānu²⁶. Kopā ar MI fabriku un MI gigafabriku ieviešanu gaidāmais Mikroshēmu akts Nr. 2 un Mākoņdatošanas un MI attīstības akts mobilizēs kritiskās datošanas, datu un infrastruktūras spējas un talantus, lai nodrošinātu Eiropas vadošo lomu mākslīgā intelekta un topošo tehnoloģiju jomā. Visbeidzot, svarīgi projekti visas Eiropas interesēs (*IPCEI*) ir spēcīgs valsts atbalsta instruments pārrobežu projektiem, kas virza inovāciju un veicina Eiropas konkurētspēju.

Vienkāršu un digitālu sabiedrisko pakalpojumu sniegšana

Neliels progress gūts administratīvā sloga mazināšanā un publiskās pārvaldes modernizācijā.

Starp dažām pozitīvajām norisēm minamas racionalizētas atļauju piešķiršanas procedūras un uzlaboti regulatīvās ietekmes novērtējumi. Vairākās dalībvalstīs ir virzījusies uz priekšu sabiedrisko pakalpojumu, to skaitā tiesu sistēmu, digitalizācija un modernizācija, savukārt citās

²² [ES jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģija](#), COM(2025) 270 final.

²³ [Eiropas Pētniecības telpas \(EPT\) akts](#).

²⁴ [Eiropas Inovācijas akts](#).

²⁵ [MI pielietošanas stratēģija |Eiropas digitālās nākotnes veidošana](#).

²⁶ [MI kontinenta rīcības plāns |Eiropas digitālās nākotnes veidošana](#).

(kā Kiprā) progress ir apstājies, piemēram, projektu kavēšanās dēļ. Vairākās dalībvalstīs veiktas arī publiskās pārvaldes reformas, piemēram var minēt Grieķijas civildienesta digitālo prasmju pilnveides programmas.

Tāpēc ierosinātajos 2026. gada KVAI dalībvalstīs ir aicināts palielināt administratīvo efektivitāti, mazināt administratīvo slogu un veicināt digitālus sabiedriskos pakalpojumus. Piemēram, Beļģija, Horvātija un Spānija tiek aicinātas paātrināt būvniecības, vides un uzņēmējdarbības atļauju izdošanu. Kompetenču pārklāšanās novēršana, regulējuma vienkāršošana valsts, reģionālā un vietējā līmenī un koordinācijas uzlabošana starp šiem līmeņiem mazinātu administratīvo slogu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm, tādējādi veicinot konkurētspēju un inovāciju. Publiskās pārvaldes digitalizācija prasa ne tikai uzlabot digitālu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu un sadarbspēju, piemēram, Vācijā un Bulgārijā, bet arī garantēt vienlīdzīgu digitālo piekļuvi tiesu sistēmai un citiem sabiedriskajiem pakalpojumiem visos reģionos un ieguldīt ierēdņu digitālajās prasmēs. Lai palielinātu civildienesta spējas, ir jāuzlabo arī pārvaldība un koordinācija, aptverot vietējo līmeni, piemēram, Horvātijā. Likumdošanas kvalitāti var uzlabot, stiprinot ietekmes novērtējumus, nodrošinot apspriešanos ar ieinteresētajām personām un mazinot ārkārtas rīkojumu izmantošanu, piemēram, Rumānijā.

ES līmenī Komisija ir noteikusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka jaunajās ES iniciatīvās vairs netiek pieļauta regulējuma sarežģītība un sadrumstalotība. Īpaši pieminami ir “integrētas vienkāršības” principi, kas izklāstīti Komisijas paziņojumā “Vienkāršāki, skaidrāki un labāk izpildīti ES noteikumi”²⁷. Tajā pašā laikā Komisija turpina novērst dublēšanos un nekoncekvenci spēkā esošajos tiesību aktos, tostarp izmantojot Regulējuma pamatīgas sakārtošanas rīcības plānu. Šī divējādā pieeja kopā ar pamatprincipiem un pasākumiem, kas ir tās pamatā, sniedz arī noderīgas norādes vienlīdz vērienīgai rīcībai valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Komisija 2025. gadā iesniedza desmit *omnibus* un citus priekšlikumus, kas katru gadu rada administratīvo izmaksu ietaupījumus 15 mljrd. EUR vērtībā un vienreizējus izmaksu ietaupījumus aptuveni 6 mljrd. EUR vērtībā. Turklāt priekšlikumā par *EU Inc.* korporatīvo tiesisko regulējumu, kas uzņēmumiem nodrošinātu vienotu noteikumu kopumu visā ES, dalībvalstīs tiek aicinātas par prioritāti noteikt svarīgu komerciālo procedūru digitalizāciju pārrobežu vienotas digitālās vārtejas ietvaros²⁸.

Vienotā tirgus pilnvērtīga izmantošana

Ir panākts zināms progress, mazinot šķēršļus, kas kavē vienotā tirgus darbību, un stiprinot institucionālo kvalitāti, tomēr progress vēl aizvien ir neliels un visās dalībvalstīs nav līdzvērtīgs. Mazinot šķēršļus, kas kavē vienotā tirgus darbību, un nodrošinot efektīvu konkurenci, progress vēl aizvien ir neliels; ir veikti daži pasākumi, lai stiprinātu nozaru regulējumu, mazinātu šķēršļus ienākšanai tirgū un uzlabotu koordināciju, piemēram, Itālijā un Spānijā. Ierobežojot piekļuvi finansējumam un slāpējot inovāciju, maksājumu kavējumi kropļo vienoto tirgu, traucē MVU izaugsmi un mazina piegādes ķēžu konkurētspēju. Pieņemot ar starptautiskajiem

²⁷ [Vienkāršāki, skaidrāki un labāk izpildīti ES noteikumi](#), COM(2026) 380 final.

²⁸ Regula (ES) Nr. 1024/2012.

ieteikumiem saskaņotu rīcības plānu, Kipra ir panākusi zināmu virzību valsts uzņēmumu pārvaldības uzlabošanā. Publiskā iepirkuma jomā, kur īstenoti vairāki pasākumi, vairākas dalībvalstis, piemēram, Polija un Bulgārija, vēl aizvien saskaras ar problēmām, kas saistītas ar ierobežotu konkurenci un procedūru efektivitāti, jo īpaši mazākos konkursos, kuros pretendentu dalība joprojām ir zema. Atveseļošanas un noturības plāna ietvaros ir veikti daži pasākumi tiesu sistēmas efektivitātes uzlabošanai, piemēram, Itālijā, Spānijā un Grieķijā īstenojot organizatoriskas reformas, uzlabojot digitālās spējas un apmācību.

Padziļināt vienoto tirgu, tostarp mazinot pārmērīgu reglamentēšanu ar ES tiesību aktiem, ir viena no ES augstākajām prioritātēm, un sava loma tur ir Eiropas pusgadam. Šā gada KVAI priekšlikumos papildus līdzšinējiem vienotā tirgus izpildes un uzraudzības instrumentiem ir vairāk atsauču uz konkrētās valstīs raksturīgiem šķēršļiem, kas kavē vienotā tirgus darbību. Tas tiek darīts, lai, pamatojoties uz pieejamajiem pierādījumiem, precīzi apzinātu konkrētām valstīm raksturīgos šķēršļus ar pārrobežu dimensiju, kuri ietekmē ienākšanu tirgū, preču un pakalpojumu brīvu apriti un vispārējo uzņēmējdarbības vidi. Komisija vēl padziļinās savu analīzi par šķēršļiem vienotajā tirgū un pārmērīgu reglamentēšanu, kas palielina regulatīvo slogu un atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem un traucē ES iekšējās uzņēmējdarbības dinamiku²⁹.

2026. gada KVAI ir vērsti uz ierobežojumu atcelšanu vienotajā tirgū, tiesiskuma stiprināšanu un efektīvas iestāžu sistēmas nodrošināšanu. Konkrētām profesijām un pakalpojumu tirgiem noteiktie regulatīvie ierobežojumi joprojām rada šķēršļus pārrobežu pakalpojumu sniegšanai, piemēram, Luksemburgā un Austrijā. Ir veicami arī pasākumi, lai vienkāršotu tiesisko regulējumu, samazinātu pārmērīgu reglamentēšanu un administratīvo slogu, kas negatīvi ietekmē ienākšanu tirgū un pārrobežu darbību. Ir jāturpina rīkoties, lai vienkāršotu regulējumu un mazinātu atbilstības nodrošināšanas izmaksas cita starpā Bulgārijā, Spānijā, Horvātijā, Slovākijā, Austrijā, Vācijā un Kiprā. Paredzama un taisnīga tiesiskā regulējuma nodrošināšana, korupcijas apkarošanas pasākumu stiprināšana un dinamiskas un inovatīvas uzņēmējdarbības vides veicināšana ir galvenās prioritātes Ungārijā, Bulgārijā un Slovākijā. Vienlaikus vairākām dalībvalstīm, to skaitā Horvātijai, Kiprai, Maltai un Itālijai, tiek ieteikts uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti, jo īpaši mazinot neizskatīto lietu skaitu un tiesvedības ilgumu.

ES rīkojas, lai turpinātu vienotā tirgus stiprināšanu. Piemēram var minēt ceļvedi “Viena Eiropa, viens tirgus”, kurā noteikti konkrēti mērķa termiņi, kad jāpieņem tiesību aktu priekšlikumi, vai topošo Eiropas ražojumu aktu, kura uzdevums ir modernizēt ražojumiem piemērojamus noteikumus, vienlaikus nodrošinot stingrāku pārrobežu atbilstību. Gaidāmajā taisnīgas darbaspēka mobilitātes paketē būs iekļauta prasmju pārnēsāšanas iniciatīva un Eiropas sociālā nodrošinājuma karte, un tā stiprinās Eiropas Darba iestādi, kura varēs labāk īstenot noteikumus. Vēl citi piemēri ir priekšlikums par *EU Inc.* korporatīvo tiesisko regulējumu, kas aptver visu uzņēmuma dzīves ciklu, un Digitālo tīklu akts, kas izstrādāts, lai modernizētu un saskaņotu telesakaru noteikumus un stiprinātu Eiropas digitālo noturību. Iesāktā ES publiskā iepirkuma direktīvu reforma vēl

---

²⁹ Komisijas paziņojums “Vienkāršāki, skaidrāki un labāk izpildīti ES noteikumi”, 2026. gada 28. aprīlis.

papildus vienkāršo publiskā iepirkuma tiesisko regulējumu. Būtiski ir pabeigt Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) un tā Eiropas transporta koridorus, lai nodrošinātu cilvēku brīvu pārvietošanos un preču brīvu apriti vienotajā tirgū, veicinātu ES rūpniecības konkurētspēju un uzlabotu militāro mobilitāti.

Pārejas uz tīru un cenas ziņā pieejamu enerģiju un dekarbonizācijas paātrināšana

Dekarbonizācijas, enerģētikas, vides un klimata adaptācijas jomā progress ir bijis nevienmērīgs, bet dažos gadījumos ir ievērojami uzlabota saskaņotība ar ES mērķiem. Pie pozitīvām norisēm pieskaitāma paātrināta atjaunīgo energoresursu apguve, piemēram, Īrijas atkrastes vēja enerģijas izsoles un Lietuvas saules enerģijas jaudas palielināšana. Ir panākts progress siltumapgādes dekarbonizācijā; piemēram, visā ES ir izbeigtas subsīdijas fosilā kurināmā katlu uzstādīšanai. Nīderlandes Enerģētikas likums nodrošina elastīgāku tīkla izmantošanu Nīderlandē, savukārt ilgtspējīgas lauksaimniecības iniciatīvas ir sākušas risināt siltumnīcefekta gāzu emisiju, piesārņojuma, biodaudzveidības zuduma un ekosistēmu degradācijas problēmām. Transporta nozarē pieaug elektrifikācija un aizvien vairāk tiek izmantotas alternatīvās degvielas, tiek atbalstīts elektrotransports un Vācijā tiek veiktas investīcijas dzelzceļa infrastruktūrā. Sperti atzīstami soļi ūdens un resursu apsaimniekošanā: pie tādiem minami Spānijas pieņemtie plāni noturībai pret sausumu, Grieķijas īstenotā ūdensapgādes pakalpojumu sniedzēju reforma un Portugālē pieņemtais aprites ekonomikas rīcības plāns.

2026. gada KVAI mērķis ir paātrināt pāreju uz tīru enerģiju, lai padarītu enerģiju cenas ziņā pieejamāku, uzlabotu drošību, atbalstītu konkurētspēju un panāktu saskaņotību ar 2030. gadam izvirzītajiem enerģētikas un klimata mērķrādītājiem. Dalībvalstīm, kurās elektroenerģijas ražošanas struktūrā vēl aizvien ir ievērojams fosilās degvielas īpatsvars, piemēram, Čehijai, Bulgārijai un Ungārijai, ir jāizvērs šīs enerģijas, jo īpaši vēja enerģijas, izmantošana. Šīm un citām dalībvalstīm ir jāpaātrina un jāracionalizē tīkla atļauju piešķiršanas procedūras un jāmodernizē tīkla infrastruktūra, aptverot pārrobežu savienojumus un atbalstot to reģionu pārkārtošanos, kuri ir ļoti atkarīgi no fosilajām degvielām. Vairākas dalībvalstis, to skaitā Horvātija, Malta un Portugāle, tiek mudinātas par prioritāti noteikt energoefektivitāti un pakāpeniski atteikties no fosilajām degvielām piešķirtajām subsīdijām, kuras nenovērš ne konkrētu mērķgrupu enerģētisko nabadzību, ne pamatotās bažas par enerģētisko drošību, traucē elektrifikāciju un nav izšķirīgas rūpniecības konkurētspējai. Vairākām dalībvalstīm, kā Vācijai, Francijai, Spānijai, Portugālei, Īrijai, Kiprai un Latvijai, ir jāinvestē energosistēmas elastībā, tīkla jaudā un enerģijas uzkrāšanā. Viedo skaitītāju ieviešana ir svarīgs pieprasījuma puses elastības veicinātājs priekšnoteikums, un vairākās valstīs, piemēram, Horvātijā un Vācijā, tā būtu jānosaka par prioritāti. Vairākas dalībvalstis, to skaitā Slovākija, Grieķija un Polija, iegūtu, ja samazinātu elektroenerģijai uzliktos nodokļus, kas ir samērā augsti salīdzinājumā ar fosilajām degvielām uzliktajiem, un tādējādi reāli stimulētu elektrifikāciju, savukārt Francija tiek mudināta paātrināt elektrifikāciju augstu emisiju nozarēs. Atbalsts būtu jāsniedz reģioniem, kas industriālās pārkārtošanās gaitā saskaras ar problēmām, tostarp Austrijā un Polijā.

Lai dekarbonizētu transportu, ir vajadzīga elektrifikācija, kas ietver uzlādes infrastruktūras izvēšanu un modālo pārvirzi, jo īpaši stiprinot sabiedrisko un dzelzceļa transportu. Jo īpaši rosināma ir koordinēta rīcība starp ES, dalībvalstīm un nozari, lai paātrinātu kravas automobiļu uzlādes infrastruktūras izvēšanu vietās, kas atrodas abos intensīvi izmantotajos *TEN-T* koridoros: Ziemeļjūra–Baltijas jūra un Skandināvija–Vidusjūra. Dalībvalstīm ir arī jāveicina un jāatbalsta apstrādes rūpniecības, jo īpaši energoietilpīgu nozaru, dekarbonizācija. Piemēram, Vācija un Horvātija tiek aicinātas uzlabot ar tīras rūpniecības iekārtām saistīto atļauju piešķiršanu. Polijai ir jādekarbonizē transports, Bulgārija tiek mudināta veicināt tīra transporta izvēšanu, un Rumānija tiek aicināta palielināt sabiedriskā transporta savienojamību attālos un lauku apvidos.

Ūdens resursu noturības un resursu apsaimniekošanas ziņā dalībvalstis, to skaitā Nīderlande un Malta, tiek aicinātas uzlabot ūdens kvalitāti un novērst pārmērīgu ūdens izmantošanu. Francija tiek mudināta stiprināt ūdens resursu apsaimniekošanu, lai apmierinātu konkurējošu pieprasījumu no ūdensietilpīgām nozarēm un aizsargātu ūdens kvalitāti. Citām dalībvalstīm, to skaitā Spānijai, Lietuvai, Grieķijai un Dānijai, tiek ieteikts stiprināt atkritumu apsaimniekošanu un veicināt aprites ekonomiku. Vairākām dalībvalstīm, to skaitā Spānijai, Slovēnijai, Slovākijai un Kiprai, tiek ieteikts īstenot savus klimatadaptācijas pasākumus, kas ietver dabā balstītus risinājumus un nostiprinātas pārvaldības sistēmas. Spānijai tiek ieteikts uzlabot mežu apsaimniekošanu, savukārt Portugālei, Maltai un Rumānijai ir jāpalielina infrastruktūras noturība. Turklāt jāpievēršas sociālā taisnīguma jautājuma risināšanai, veicot turpmākus pasākumus enerģētiskās nabadzības novēršanai un neaizsargātu māsaimniecību atbalstīšanai, piemēram, Slovākijā un Bulgārijā. Rumānija un Itālija tiek mudinātas paātrināt investīcijas vides infrastruktūrā, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos.

Nozīmīgas ES iniciatīvas stiprina klimatnoturību un atbalsta enerģētikas pārkārtošanu, lai saglabātu Eiropas ekonomikas konkurētspēju dažādās nozarēs. Eiropas elektrotīklu paketes³⁰ ietvaros Komisija, izmantojot iniciatīvu “Energomaģistrāles”, risina vissteidzamākās energoinfrastruktūras vajadzības, tostarp attiecībā uz starpsavienotājiem. Gaidāmajam Eiropas integrētajam klimatnoturības satvaram būtu jāatbalsta dalībvalstu spēja novērst klimata pārmaiņu pieaugošo ietekmi un stiprināt gatavotību un risku pārvaldību. Paziņojumā “Dabas ugunsgrēku riska integrēta pārvaldība”³¹ īpaša uzmanība ir pievērsta ar dabas ugunsgrēku novēršanai, ar tiem saistītajai gatavotībai, reaģēšanai un atveseļošanai. Aprites ekonomikas akts saskaņā ar ES Bioekonomikas stratēģiju³² atbalstīs nozares centienos aizstāt neapstrādātus fosilos materiālus ar apritīgiem un biobāzētiem materiāliem. Atbalsts, kas ar enerģētikas pārkārtošanas partnerības starpniecību tiks sniegts zvejniecībai un akvakultūras nozarei, būs svarīgs nozares noturības uzlabotājs. Pamatojoties uz ES Mazo modulāro reaktoru (MMR) stratēģiju, ieinteresētās dalībvalstis tiek mudinātas piedalīties MMR izstrādei labvēlīgu apstākļu radīšanā Eiropas Savienībā un sekmēt to ieviešanu 21. gs. 30. gadu sākumā.

³⁰ [Eiropas elektrotīklu pakete](#), COM(2025) 1005 final.

³¹ [Paziņojums “Dabas ugunsgrēku riska integrēta pārvaldība”](#), COM(2026) 330 final.

³² [Paziņojums](#) “ES bioekonomikas konkurētspēja un ilgtspēja: stratēģiskais satvars”, COM(2025) 960 final.

Prasmju, izglītības un kvalitatīvu darbvietu veicināšana.

Ir panākti zināmi uzlabojumi darba tirgu darbībā un cilvēkkapitāla attīstības veicināšanā, taču ir jāturpina rīkoties, lai stiprinātu Eiropas konkurētspēju un produktivitāti. Piemēram, ir gūti panākumi nodarbinātības iespēju uzlabošanā, dažās dalībvalstīs stiprinot aktīvu darba tirgus politiku. Horvātijā programma “Job+” atbalsta neaizsargātu grupu integrāciju darba tirgū, un Slovēnija ir pieņēmusi efektīvu aktīvas nodarbinātības politikas pasākumu satvaru. Izmaiņas nodokļu un pabalstu sistēmā ir stiprinājušas stimulus strādāt. Piemēram, Beļģijā bezdarbnieka pabalstu ilgums lielākajai daļai darba meklētāju ir ierobežots līdz diviem gadiem, bet vienlaikus tiek stiprināta aktīva darba tirgus politika un sniegts atbalsts neaizsargātām grupām. Piemēram, Bulgārijā un Spānijā, ir paplašinātas profesionālās izglītības un apmācības programmas. Ir sāktas iniciatīvas *STEM* izglītības un pieaugušo izglītības veicināšanai, piemēram, Somijā īsteno pastāvīga mācību procesa iniciatīvas digitālajā jomā pieaugušajiem. Vairākās dalībvalstīs ir uzlabota piekļuve pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumiem, arī ar ES fondu atbalstu.

2026. gada KVAI aicina dalībvalstis veicināt kvalitatīvu nodarbinātību, uzlabot darba tirgu darbību un veicināt prasmju, to skaitā digitālo prasmju, attīstību, izmantojot kvalitatīvu izglītību un apmācību, lai palielinātu produktivitāti un veicinātu noturīgu sociālo tirgus ekonomiku. Izglītības rezultātu uzlabošana un cilvēku prasmju labāka saskaņošana ar darba tirgus vajadzībām joprojām ir svarīgas prioritātes, arī lai novērstu darbaspēka un prasmju trūkumu, kas ir īpaši akūts tādās stratēģiskās nozarēs kā kibernetika, kvantu tehnoloģijas, mākslīgais intelekts un pusvadītāju ražošana. Vairākās dalībvalstīs ir svarīgi paaugstināt prasmju līmeni, piemēram, stiprinot pamatprasmes un novēršot priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu (Spānijā), veicinot uzņemšanu *STEM* disciplīnās un uzlabojot apmācības atbilstību darba tirgus vajadzībām (Francijā), kā arī paplašinot prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas mazkvalificētiem un vecākā gadagājuma cilvēkiem (Igaunijā un Latvijā). Dažas dalībvalstis tiek aicinātas uzlabot savas profesionālās izglītības un apmācības sistēmas vai izmantot prasmju apzināšanas rīkus, lai nodrošinātu savu izglītības un apmācības sistēmu atbilstību nākotnes vajadzībām. Vairākas dalībvalstis, piemēram, Grieķija, Zviedrija, Lietuva, Rumānija, Horvātija un Slovēnija, tiek mudinātas novērst darbaspēka trūkumu, arī stiprinot aktīvu darba tirgus politiku; atbalstīt nepietiekami pārstāvētu grupu, piemēram, personu ar invaliditāti, jauniešu un vecāka gadagājuma cilvēku, migrantu izcelsmes personu un romu, integrāciju darba tirgū vai attiecīgā gadījumā labāk piesaistot un noturot talantus no valstīm ārpus ES. Polijā un Nīderlandē joprojām ir svarīgi risināt darba tirgus segmentācijas problēmu. Lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas bērniem un sievietēm dalību darba tirgū, vēl aizvien ir svarīgi paplašināt kvalitatīvas pirmsskolas izglītības un aprūpes sniegšanu, piemēram, visos Austrijas reģionos. Lai palielinātu faktisko pensionēšanās vecumu, piemēram, Luksemburgā un Vācijā, ir jāpalielina vecāka gadagājuma darba ņēmēju dalība. Sociālais dialogs un darba koplīguma slēgšanas sarunas, ko ieteikts īstenot, piemēram, Ungārijai un Itālijai, joprojām ir galvenie instrumenti darba tirgus problēmu risināšanai un ekonomiskās un sociālās noturības veicināšanai.

Dažādu svarīgu ES līmeņa iniciatīvu mērķis ir atbalstīt dalībvalstis kvalitatīvu darbvietu un prasmju attīstības veicināšanā. Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis³³ un gaidāmais Kvalitatīvu darbvietu akts dod ievirzi dalībvalstīm, kā nodrošināt, lai kvalitatīva nodarbinātība varētu veicināt konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku. Kā norādīts paziņojumā “Prasmju savienība”³⁴, Komisija 2026. gadā nāks klajā ar Eiropas profesionālās izglītības un apmācības stratēģiju, lai profesionālās izglītības un apmācības sistēmām palīdzētu reaģēt uz mainīgajām tirgus vajadzībām. *STEM* izglītības stratēģiskais plāns³⁵ nostiprina šo mērķi, atbalstot dalību *STEM* studijās, jo īpaši meiteņu un sieviešu dalību. Padomes ieteikumā par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā³⁶ dalībvalstis tiek aicinātas stiprināt pamatprasmes kā stabilu pamatu prasmju attīstībai, visos izglītības līmeņos par prioritāti noteikt *STEM*, palielināt publiskās un privātās investīcijas un labāk izmantot prasmju apzināšanu, lai novērstu prasmju trūkumu. Pamatojoties arī uz Pamatprasmju rīcības plānu³⁷, topošā izglītības pakete palīdzēs uzlabot pamatprasmes izglītojamajiem, kam ir mācīšanās grūtības, atbalstīt skolas un skolotājus un veicināt skolu pārrobežu sadarbību. Izmantojot programmu “Digitālā Eiropa”³⁸, ES veic ievērojamas investīcijas padziļinātu digitālo prasmju veidošanā visās dalībvalstīs.

Sociālais taisnīgums

2025. gada KVAI īstenošana liecina par zināmu progresu cita starpā tādās jomās kā pensijas un veselības aprūpe. Vairākās jomās sociālās aizsardzības un iekļaušanas politikā ir uzlabojumi, tādi kā šo politikas virzienu attiecināšana uz visiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, pensiju reformas ar mērķi uzlabot adekvātumu un ilgtspēju, veselības aprūpes digitalizācija un investīcijās ilgstošā aprūpē. Minimālās algas korekcijas Slovēnijā ir uzlabojušas ienākumu taisnīgumu, savukārt pensiju sistēmas izmaiņas Beļģijā ir stiprinājušas ilgtspēju, un izmaiņas Horvātijā ir uzlabojušas adekvātumu, tomēr bieži vien vēl aizvien ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi.

2026. gada KVAI aicina dalībvalstis risināt līdzšinējās un jaunās problēmas sociālā taisnīguma jomā, to skaitā tās, kas apzinātas ar sociālās konverģences sistēmas starpniecību (sk. 3. izcēlumu). Vairākās dalībvalstīs sociālās iekļaušanas veicināšanai un nabadzības mazināšanai ir vajadzīgi drošāki ceļi pārejai uz darba tirgu, turklāt jāuzlabo minimālo ienākumu shēmu ietekme, mērķgrupu noteikšana un adekvātums, aptverot arī vecāka gadagājuma cilvēkus. Tikpat svarīgi ir uzlabot piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem, lai atbalstītu tos, kuri dzīvo nabadzībā, kā arī novērstu citu cilvēku nonākšanu nabadzībā. Šiem pakalpojumiem ir arī būtiska nozīme cilvēku virzīšanā uz izglītību, apmācību, veselības aprūpi un citiem pamatpakalpojumiem, kas ietver energopakalpojumus. Vairākām dalībvalstīm, to skaitā Spānijai, Rumānijai un Grieķijai,

³³ [Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis](#), COM(2025) 944 final.

³⁴ [Paziņojums “Prasmju savienība”](#), COM(2025) 90 final.

³⁵ [STEM izglītības stratēģiskais plāns](#), COM(2025) 89 final.

³⁶ [Padomes Ieteikums](#) 6081/C 1/26.

³⁷ [Pamatprasmju rīcības plāns](#), COM(2025) 88 final.

³⁸ Secinājumi par Eiropas konkurētspēju digitālajā desmitgadē – Padomes secinājumi (2025. gada 5. decembris). Līdztekus šai pavasara paketei pieņemtais 2026. gada ziņojums par stāvokli digitālajā desmitgadē sniedz visaptverošu priekšstatu par ES digitalizāciju, apzina strukturālās nepilnības, kas jānovērš līdz 2030. gadam, un izklāsta horizontālus un konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, kā virzāmas reformas un investīcijas nākamajā plānošanas periodā.

ir jāuzlabo sociālās aizsardzības efektivitāte, piemēram, pārskatot tās tvērumu. Pieejamāka veselības aprūpe un ilgstošā aprūpe un lētāka šādas aprūpes cena joprojām ir prioritāte, piemēram, Čehijā, Igaunijā un Rumānijā, kā arī depopulācijas skartos un lauku reģionos dažās dalībvalstīs. Lai risinātu pastāvīgās problēmas, kas saistītas ar aprūpes pieejamību un cenas pieejamību, vienlaikus saglabājot izmaksu lietderību un fiskālo ilgtspēju, vairākās dalībvalstīs, piemēram, Spānijā un Portugālē, ir jānovērš darbaspēka trūkums un jārisina ar teritoriālām atšķirībām saistīti jautājumi.

Ar ES iniciatīvām ir izveidots visaptverošs satvars sociālā taisnīguma uzlabošanai, nabadzības mazināšanas atbalstam un sociālās iekļaušanas stiprināšanai visā ES. Ar ES nabadzības novēršanas stratēģiju³⁹ Komisija atbalsta to, lai, izmantojot visaptverošu pieeju, līdz 2050. gadam Eiropas Savienībā izskaustu nabadzību. Stratēģiju papildina pasākumi, kuru uzdevums ir stiprināt Eiropas Garantiju bērniem⁴⁰, lai pārvarētu bērnu nabadzības ciklu. Īstenojot stingru līdztiesības un nediskriminācijas politiku, ES saskaņā ar līdztiesības savienības stratēģijām⁴¹ veicina sociālo taisnīgumu un nevienu neatstāj novārtā.

Mājokļu pieejamības uzlabošana cenas ziņā

Lai risinātu pašreizējo krīzi saistībā ar mājokļu pieejamību cenas ziņā, izšķirīga nozīme ir vērienīgām reformām attiecīgos valdības līmeņos, kuras palielinātu mājokļu piedāvājumu, racionalizētu administratīvās procedūras un novērstu jaudas ierobežojumus mājokļu būvniecībā. Ir panākts progress 2025. gada mājokļu jomas KVAI īstenošanā, taču tas vēl aizvien ir neliels. Pie pozitīvām norisēm pieskaitāms mājokļu būvniecības pieaugums vairākās dalībvalstīs un jaudas ierobežojumu novēršana. Dažas dalībvalstis ir jo īpaši paplašinājušas sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājumu, īstenojot tādas iniciatīvas kā, piemēram, Dānijas visaptverošo mājokļu paketi un Īrijas plānus paplašināt sociālo mājokļu piedāvājumu. Tomēr dalībvalstīs joprojām pastāv būtiskas problēmas, to skaitā vajadzība vienkāršot un paātrināt plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras, nopietns mājokļu trūkums, jo īpaši pilsētu teritorijās un tūrisma reģionos, bezpajumtniecības pieaugums un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājuma sarukums, darbaspēka un izglītības mobilitātes ierobežojumi un augoša nevienlīdzība.

Atzīstot problēmas mērogu un cenšoties uzlabot piekļuvi cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem un kvalitatīviem mājokļiem, to skaitā sociālajiem mājokļiem, Komisija ierosina vairākus papildu KVAI. Lai mazinātu mājokļu piedāvājuma ierobežojumus, daudzās dalībvalstīs ir vajadzīgas reformas, kuru mērķis ir vienkāršot noteikumus un procedūras, piemēram, atvieglot un paātrināt atļauju piešķiršanu tādās dalībvalstīs kā Nīderlandē un Vācijā. Ir arī jārikojas, lai sāktu izmantot zemi, kas ir publiskā īpašumā, veicinātu cenas ziņā pieejamu, energoefektīvu un

---

³⁹ SWD(2026) 770 final.

⁴⁰ SWD(2026) 772 final.

⁴¹ Sk. Eiropas Komisijas [līdztiesības savienības stratēģijas](#): dzimumu līdztiesības stratēģijas (2020–2025 un 2026–2030), *LGBTIQ+* līdztiesības stratēģijas (2020–2025 un 2026–2030), ES rasisma apkarošanas rīcības plānu 2020.–2025. gadam, ES rasisma apkarošanas stratēģiju 2026.–2030. gadam, ES stratēģisko satvaru romu jautājumos (2020–2030) un Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju 2021.–2030. gadam.

ilgtspējīgu mājokļu būvniecību un renovāciju un stiprinātu koordināciju starp dažādiem pārvaldības līmeņiem, piemēram, Polijā. Lai uzlabotu pieejamību cenas ziņā, ir jāuzlabo arī nodokļu sistēmu efektivitāte, piemēram, Zviedrijā, kā arī jāpārprofilē nepietiekami izmantotie krājumi, piemēram, Portugālē. Piemēram, Spānijā un Lietuvā, veicot pienācīgas investīcijas, būtu jārisina sociālo mājokļu vajadzības. Bez izlēmīgas rīcības mājokļu trūkums un nevienlīdzība vēl vairāk apdraudēs ekonomikas konkurētspēju un sociālo kohēziju, jo īpaši vissmagāk skartajos reģionos un pilsētās.

Koordinēta ES līmeņa rīcība, kurā pilnībā ievēro subsidiaritātes principu, var būt par atbalstu mājokļu krīzes risināšanā. Satvaru kopīgai rīcībai nodrošina 2025. gada decembrī pieņemtais Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns⁴² un tādas saistītās iniciatīvas kā Eiropas mājokļu būvniecības stratēģija⁴³, Jaunais Eiropas “Bauhaus”⁴⁴, mājokļa jomā piešķirtā valsts atbalsta noteikumu pārskatīšana un priekšlikums Padomes ieteikumam par cīņu pret atstumtību mājokļa jomā⁴⁵. Papildu iniciatīvas un pasākumi, to skaitā gaidāmais cenas ziņā pieejamu mājokļu akts, vienkāršošanas pakete mājokļu jomā 2027. gadā un Eiropas investīciju platforma, kurā iesaistītas nozīmīgas finanšu iestādes, tiecas palielināt investīcijas un risināt tirgus problēmas, piemēram, neatbilstību starp mājokļu piedāvājumu un pieprasījumu. Dalībvalstis tiek mudinātas īstenot vērienīgas un visaptverošas reformas, kas veicina mājokļu pieejamību cenas ziņā, cita starpā atvieglojot būvniecību un renovāciju, pilnībā izmantojot pieejamās datu kopīgošanas, savstarpējas mācīšanās un tehniskās palīdzības iespējas, tostarp Eiropas Mājokļu aliansē. Pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros ir mobilizēti vismaz 43 mljrd. EUR, lai atbalstītu centienus nodrošināt cenas ziņā pieejamus un ilgtspējīgus mājokļus, un pēc vidusposma pārskatīšanas šā mērķa sasniegšanai ir pārplānoti papildu 3,3 mljrd. EUR no kohēzijas politikas resursiem, tos papildina arī atbalsts no Sociālā klimata fonda, jo īpaši neaizsargātām māsaimniecībām un mazajiem uzņēmumiem. Mājokļu būvniecības stratēģija⁴⁶ mudina turpināt ciešo sadarbību starp ES, dalībvalstīm un nozari, lai apzinātu un īstenotu galvenos investīciju un reformu pasākumus, kas vajadzīgi, lai ES mērogā izvērstu ārpusobjekta mājokļu būvniecību.

Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija

Īstenojot 2025. gada KVAI kohēzijas jomā, gūts daļējs progress teritoriālo atšķirību mazināšanā un reģionālās un vietējās administrācijas pārvaldības stiprināšanā. Dažās dalībvalstīs ir virzījušās uz priekšu vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldības reformas, uzlabojot pakalpojumu sniegšanu, turklāt ir stiprināti vietējie sabiedriskie pakalpojumi, arī ar tālāku digitalizāciju. Tomēr tādas pastāvīgas problēmas kā vēl aizvien nevienlīdzīgā piekļuve infrastruktūrai un pakalpojumiem vēl vairāk padziļina ekonomiskās un sociālās atšķirības starp reģioniem un starp pilsētām un lauku apvidiem. Nepietiekamas administratīvās spējas, nepietiekama koordinācija starp administratīvajiem līmeņiem un lēna digitālo risinājumu ieviešana

⁴² [Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns](#), COM(2025) 1025 final.

⁴³ [Eiropas Mājokļu būvniecības stratēģija](#), COM(2025) 911 final.

⁴⁴ [Jaunais Eiropas “Bauhaus”](#), COM(2025) 1026 final.

⁴⁵ [Priekšlikums Padomes ieteikumam par cīņu pret atstumtību mājokļa jomā](#), COM(2026) 540 final.

⁴⁶ [Eiropas Mājokļu būvniecības stratēģija](#), COM(2025) 911 final.

vietējās pārvaldes iestādēs vēl vairāk traucē efektīvi sniegt sabiedriskos pakalpojumus, un tas apdraud ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.

2026. gada KVAI ir vērsti uz reģionālo konkurētspēju, vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldības stiprināšanu un piekļuves nodrošināšanu pamatpakalpojumiem. Dažās dalībvalstīs vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldība iegūtu, ja būtu labāka koordinācija starp pārvaldes līmeņiem un ja publiskās pārvaldes vietējā līmenī tiktu virzīta uz priekšu digitalizācija. Piemēram, būtu vajadzīga ciešāka koordinācija starp centrālās un vietējās pārvaldes iestādēm klimatnoturības un mājokļu jomā, lai nodrošinātu politikas pasākumu efektīvu īstenošanu tādās dalībvalstīs kā Polijā, Spānijā un Čehijā. Lai mazinātu plaisu starp pilsētām un laukiem, ir vajadzīga arī labāka piekļuve sabiedriskajiem pakalpojumiem, piemēram, Īrijā un Lietuvā, kā arī labāka attālu reģionu savienojamība (piemēram, Bulgārijā). Visbeidzot, inovācijas jomā ir īpaši svarīgi ņemt vērā reģiona īpatnības (Horvātijā, Nīderlandē, Polijā, Rumānijā).

ES rīkojas, lai risinātu nozīmīgas konkrētām teritorijām raksturīgas problēmas ar nolūku nodrošināt tiesības palikt. ES programma pilsētām⁴⁷ stiprina daudzlīmeņu pārvaldību, izmantojot regulārākus dialogus ar vietējām iestādēm, lai labāk integrētu to vajadzības ES politikas veidošanā, savukārt paziņojumā “Lauksaimniecība un pārtika – kādām tām būt?”⁴⁸ galvenā uzmanība ir pievērsta dzīves līmeņa uzlabošanai lauku apvidos. Igaunijai, Latvijai, Lietuvai, Polijai un Somijai tiek ieteikts risināt unikālās sociālekonomiskās, drošības un civilās sagatavotības problēmas, ar kurām saskaras reģioni pie ES ārējās austrumu robežas, saskaņā ar Komisijas nesen pieņemto Stratēģiju austrumu pierobežas reģioniem⁴⁹. Konkrētās problēmas un spiediens, kas ietekmē iztikas līdzekļus un sociālekonomisko struktūru tālākajos reģionos, kā arī salās un piekrastes teritorijās, tiks sīkāk aplūkoti īpašās stratēģijās un atbalstīti ar Eiropas Okeāna paktu⁵⁰. Gaidāmā ES ilgtspējīga tūrisma stratēģija lielākoties vērsīsies pret nelīdzsvarotu tūrisma, veicinās ilgtspējīgas prakses un stiprinās nozares globālo konkurētspēju, mudinot rīkoties valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Visbeidzot, Komisija nāks klajā arī ar stratēģiju, kura nodrošinās visu eiropiešu tiesības palikt savā izcelsmes reģionā un kurā lielākā uzmanība būs pievērsta nozīmīgām problēmām, kas ir dažu Eiropas reģionu aizvien izteiktākās demogrāfiskās lejupslīdes pamatā.

3. izcēlums. Augšupējas sociālās konverģences analīze saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu

Komisija ir novērtējusi, vai deviņās dalībvalstīs pastāv ar augšupēju sociālo konverģenci saistītas problēmas, vērtējumu veicot saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu, kura ietver divu posmu analīzi par riskiem un problēmām, kas saistīti ar augšupēju sociālo konverģenci

⁴⁷ [ES programma pilsētām](#), COM(2025) 739 final.

⁴⁸ [Lauksaimniecība un pārtika – kādām tām būt?](#), COM(2025) 75 final.

⁴⁹ [Paziņojums par ES austrumu pierobežas reģioniem, kuri robežojas ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu. Stipri reģioni drošai Eiropai](#), COM(2026) 82 final.

⁵⁰ [Eiropas Okeāna pakts. Okeāni un zivsaimniecība. Eiropas Komisija.](#)

attiecīgajās dalībvalstīs⁵¹. Pirmā posma analizē, kas izklāstīta 2026. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā⁵², darba tirgus, prasmju un sociālā politika tiek analizēta attiecībā uz visām dalībvalstīm. Konstatēts, ka pavisam deviņās dalībvalstīs ir potenciāli riski augšupējai sociālajai konverģencei. Otrā posma analīze par šīm deviņām valstīm tika publicēta 2026. gada 21. aprīlī⁵³. Analīzē, ņemot vērā politikas norises, detalizētāk aplūkoti pieejamie kvantitatīvie un kvalitatīvie pierādījumi un būtiskie faktori, kuru dēļ problēmas radušās. Nozīmīga problēma visās dalībvalstīs ir nabadzības un sociālās atstumtības mazināšana, jo īpaši sociālo pārvedumu efektivitātes uzlabošana nabadzības mazināšanas perspektīvā. Daudzās dalībvalstīs grūtības sagādā tas, ka ir liels to jauniešu īpatsvars, kuri nestrādā, nemācās un neapgūst arodu, maz pieaugušo izglītojas un maz cilvēku ir apguvuši digitālās pamatprasmes, turklāt ir liels priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas īpatsvars. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai nepietiekami pārstāvētās grupas labāk integrētu izglītībā un apmācībā, kā arī darba tirgū. Kopumā otrā posma analizē augšupējas sociālās konverģences problēmas konstatētas sešās dalībvalstīs.

Augšupējas sociālās konverģences analīze liecina, kas visās trijās politikas jomās ir transversālas problēmas. Darba tirgi kopumā gan vēl aizvien ir spēcīgi, tomēr analizē ir uzsvērtā vajadzība veicināt kvalitatīvu darbvieta radīšanu un profesionālo pāreju darba tirgū, tostarp efektīvāk integrējot neaktīvos cilvēkus darba tirgū. Analīze arī norādīts, ka veicami turpmāki pasākumi kvalitatīvas izglītības un prasmju apguves veicināšanai, lai novērstu prasmju trūkumu un neatbilstību. Tajā pašā laikā politiskajā līmenī ir jāpievērš liela uzmanība ienākumu nevienlīdzībai un nabadzības riskiem, ņemot vērā arī demogrāfiskās un fiskālās problēmas un vienlaikus saglabājot efektīvas, pienācīgas un ilgtspējīgas sociālās aizsardzības un integrācijas sistēmas.

Sociālās konverģences analīzes konstatējumi ir atspoguļoti ziņojumos par valstīm, un tie ir izmantoti 2026. gada Eiropas pusgada ciklā. Šī analīze ir ņemta vērā daudzpusējās uzraudzības pārskatos attiecīgajās Padomes komitejās.

4. izcēlums. ANM slēgšana – reformu nodrošinātais pagrieziena punkts ES finansējumam

ANM, kas ir centrālais elements *NextGenerationEU* reakcijā uz Covid-19 pandēmiju, mobilizēja ievērojamu ES finansējuma apjomu, kas saistīts ar papildinošām reformām un investīcijām, kuras gan risina konkrētām valstīm raksturīgās problēmas, gan palīdz īstenot kopīgās ES prioritātes. Tā kā maksājumi ir saistīti ar to, vai ir izpildīti atskaites punkti un mērķrādītāji, kuri rāda minēto reformu un investīciju progresu, ANM struktūra ir mainījusi ES finansēšanas instrumentu efektivitāti un sinerģiju, kā arī politikas koordināciju, tostarp jo īpaši Eiropas pusgada ietvaros.

Visā ES mehānisms ir atbalstījis vērīgas reformu programmas, kas bieži risina ilgstošas strukturālas problēmas ļoti dažādās jomās. Starp tām ir:

- **darba tirgus un prasmju reformas**, piemēram, nodarbinātības aizsardzības sistēmu modernizēšana, aktīvas darba tirgus politikas stiprināšana un izglītības un apmācības sistēmu uzlabošana kvalitātes un iekļautības veicināšanai un darba tirgum nepieciešamo prasmju nodrošināšanai (piemēram, Itālijā, Grieķijā, Luksemburgā, Rumānijā);

⁵¹ Sk. Regulas (ES) 2024/1263 3. pantu un apsvērumu, kas ir tā pamatā.

⁵² 2026. gada vienotais nodarbinātības ziņojums, ko EPSCO padome pieņēmusi 2026. gada 9. martā.

⁵³ [SWD\(2026\)122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#), 2026.

- **pensiju un sociālās aizsardzības reformas** ilgtspējas un adekvātuma veicināšanai (piemēram, Beļģijā, Grieķijā, Rumānijā, Slovēnijā, Horvātijā);
- **reformas, kas stiprina veselības un ilgtermiņa aprūpes sistēmas**, lai uzlabotu primāro veselības aprūpi un profilaksi un risinātu novecojošas sabiedrības vajadzības (piemēram, Slovākijā, Lietuvā, Austrijā, Igaunijā);
- **publiskās pārvaldes un tiesu sistēmas reformas**, to skaitā sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija un tiesu iestāžu efektivitātes uzlabošanas pasākumi (piemēram, Itālijā, Horvātijā, Slovākijā, Grieķijā, Spānijā, Bulgārijā, Rumānijā);
- **uzņēmējdarbības vides reformas**, piemēram, administratīvā sloga samazināšana, maksātspējas regulējuma uzlabošana un piekļuves finansējumam atvieglošana (piemēram, Portugālē, Kiprā, Latvijā);
- **pētniecības un inovācijas reformas**, piemēram, publiskās pētniecības vides stiprināšana, uzņēmumiem piemēroto pētniecības un izstrādes nodokļu stimulu pārskatīšana un pētniecības un inovācijas pārvaldības reforma (piemēram, Spānijā, Horvātijā, Slovākijā, Lietuvā);
- **nodokļu un fiskālās strukturālās reformas**, kas paplašina vai pārvirza nodokļu bāzi, apkaro nodokļu nemaksāšanu un stiprina publisko finanšu pārvaldību (piemēram, Itālijā, Spānijā, Bulgārijā);
- **enerģijas tirgus, klimata pārmaiņu mazināšana un videi draudzīgas reformas**, kas, cita starpā izmantojot *REPowerEU*, atbalsta atjaunīgo energoresursu apguvi, energoefektivitātes uzlabošanu un atkarības mazināšanu no fosilajām degvielām (piemēram, Vācijā, Čehijā, Polijā, Latvijā, Somijā, Luksemburgā), un
- **mājokļu reformas**, kas stiprina mājokļu pieejamību cenas ziņā, atvieglojot būvniecības atļauju piešķiršanas procedūras, radot apstākļus energorenovācijai un izveidojot atbalsta shēmas sociālajiem mājokļiem (piemēram, Polijā, Slovēnijā, Īrijā, Spānijā).

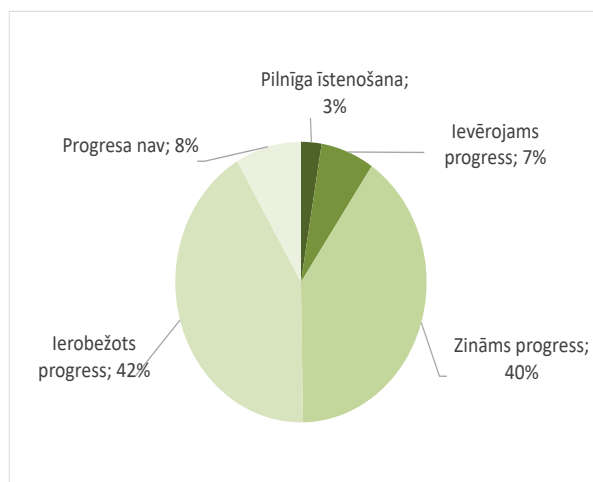
1. PAPILDINĀJUMS. PĀRSKATS PAR TEMATISKAJĀM JOMĀM, KAS IETVERTAS KONKRĒTĀM VALSTĪM ADRESĒTAJOS IETEIKUMOS

Politikas joma	Prioritārā joma	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		
Konkurētspēja un uzņēmējdarbības vide	Zinātne un inovācijas ekosistēmas																													
	Inovācija, jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi																													
	Uzņēmumu digitalizācija																													
	Likumdošanas kvalitāte un administratīvā sloga mazināšana																													
	Valsts publiskā pārvalde																													
	Publiskās pārvaldes un sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija																													
	Uzņēmējdarbības vide (ietver MVU politiku un maksājuma kavējumus)																													
	Šķēršļi vienotajā tirgū un konkurence																													
	Valstij piederoši uzņēmumi																													
	Publiskais iepirkums un koncesijas																													
	Tieslietu sistēma																													
Finansēšana	Korupcija un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošana																													
	Piekluve finansējumam un izaugsmes finansēšana																													
	Finanšu pakalpojumi un finanšu stabilitāte																													
Prasmes, kvalitatīvas darbvietas un sociālais taisnīgums	Privātā sektora parādu un maksātnespējas regulējums																													
	Prasmes darba tirgum, profesionālā izglītība un apmācība un pieaugušo izglītība																													
	Pamatprasmes, izglītība un pirmskolas izglītība un aprūpe																													
	Aktīva darba tirgus politika, darba tirgus darbība, darba samaksa un algu noteikšana																													
	Nediskriminēšana un vienlīdzīgas iespējas																													
	Pensiju sistēmas, aktīvas vecumdienas un paaudžu maiņa																													
	Nabadzība, sociālā iekļaušana un sociālā aizsardzība																													
	Veselības aprūpe																													
Energija, transports un vide	Ilgstoša aprūpe																													
	Mājokļi																													
	Atjaunīgā enerģija un uzkrāšana																													
	(Pārrobežu) infrastruktūra un tirgus darbība																													
	Apkures dekarbonizācija																													
	Rūpniecības dekarbonizācija																													
	Energoefektivitāte																													
Drošība	Ilgspējīga lauksaimniecība, piesārņojums un biodaudzveidība																													
	Ūdens un resursu apsaimniekošana																													
	Transporta																													
	Izdevumi aizsardzībai																													
Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija	Klimatadaptācija un sagatavotība																													
	Enerģētiskā drošība																													
	Digitālā savienotība, infrastruktūra un tirgus darbība																													
Makrofiskālie aspekti	Konkurētspējīgi reģioni, lauku un piekrastes kopienas																													
	Sabiedrisko pakalpojumu pieejamība uz vietas																													
	Vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldība un administrācija																													
Makrofiskālie aspekti	Budžeta struktūra un fiskālā pārvaldība																													
	Nodokļu politika																													
	Nodokļu administrācija, nodokļu nemaksāšana un nodokļu apiešana																													

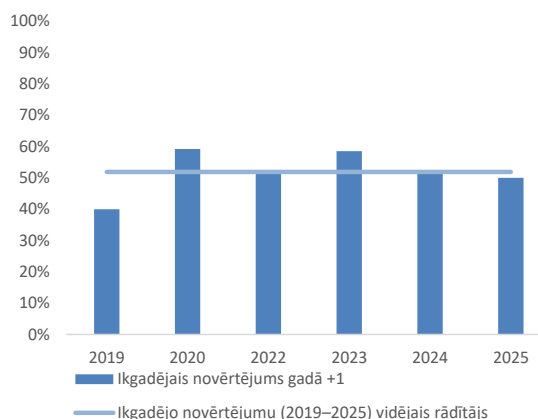
2. PAPILDINĀJUMS. KVAI ĪSTENOŠANĀ PANĀKTAIS PROGRESS

2026. gada Eiropas pusgadā ir izvērtēti dalībvalstu politikas pasākumi, kas veikti, lai risinātu strukturālās problēmas, kuras konstatētas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (KVAI), kas pieņemti 2025. gadā. 2026. gada KVAI īstenošanas novērtējumā ir aplūkoti politikas pasākumi, ko līdz šim veikušas dalībvalstis⁵⁴. Tajā jo īpaši ņemti vērā pasākumi, kas veikti, īstenojot ANM, kā arī saistības, ko tās uzņēmušas atveseļošanas un noturības plānu (ANP) un vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ietvaros, atkarībā no to īstenošanas pakāpes. Novērtējums atspoguļo īstenošanas pašreizējo posmu, nevis progresa līmeni, kas varētu tikt panākts, pieņemot, ka plāni tiks pilnībā īstenoti⁵⁵. 2026. gada KVAI novērtējums aptver 2025. gada KVAI novērtējumu (ikgadējais novērtējums)⁵⁶.

1. attēls. 2025. gada KVAI īstenošanas pašreizējais līmenis

2. attēls. 2019.–2025. gada KVAI īstenošana: ikgadējais novērtējums katrā kārtējā gadā

Piezīme. Ikgadējais novērtējums 1. attēlā parāda progresu, kas fiksēts pirmajā gadā pēc KVAI pieņemšanas. Tiek norādīts, ka 2021. gada KVAI attiecas tikai uz fiskālo politiku.

Kopumā 2025. gadā pieņemto KVAI īstenošanā ir panākts labs progress. Dalībvalstis ir panākušas vismaz “zināmu progresu” attiecībā uz 50 % ieteikumu, kas tām adresēti 2025. gada jūlijā (1. attēls). Kopumā līmenis ir stabils salīdzinājumā ar gada progresu, kas attiecībā uz 2024. gada oktobrī pieņemtajiem KVAI bija panākts 2025. gada jūnijā. Ņemot vērā politikas

⁵⁴ To skaitā politikas pasākumi, kuri paziņoti Eiropas pusgada apmeklējumu gaitā, KVAI datubāzē, gada progresa ziņojumos, kā arī ANM ziņojumos (pusgada ziņojumos par panākto progresu atskaites punktu un mērķrādītāju īstenošanā un ziņojumos, kas izriet no maksājumu pieprasījumu novērtējuma).

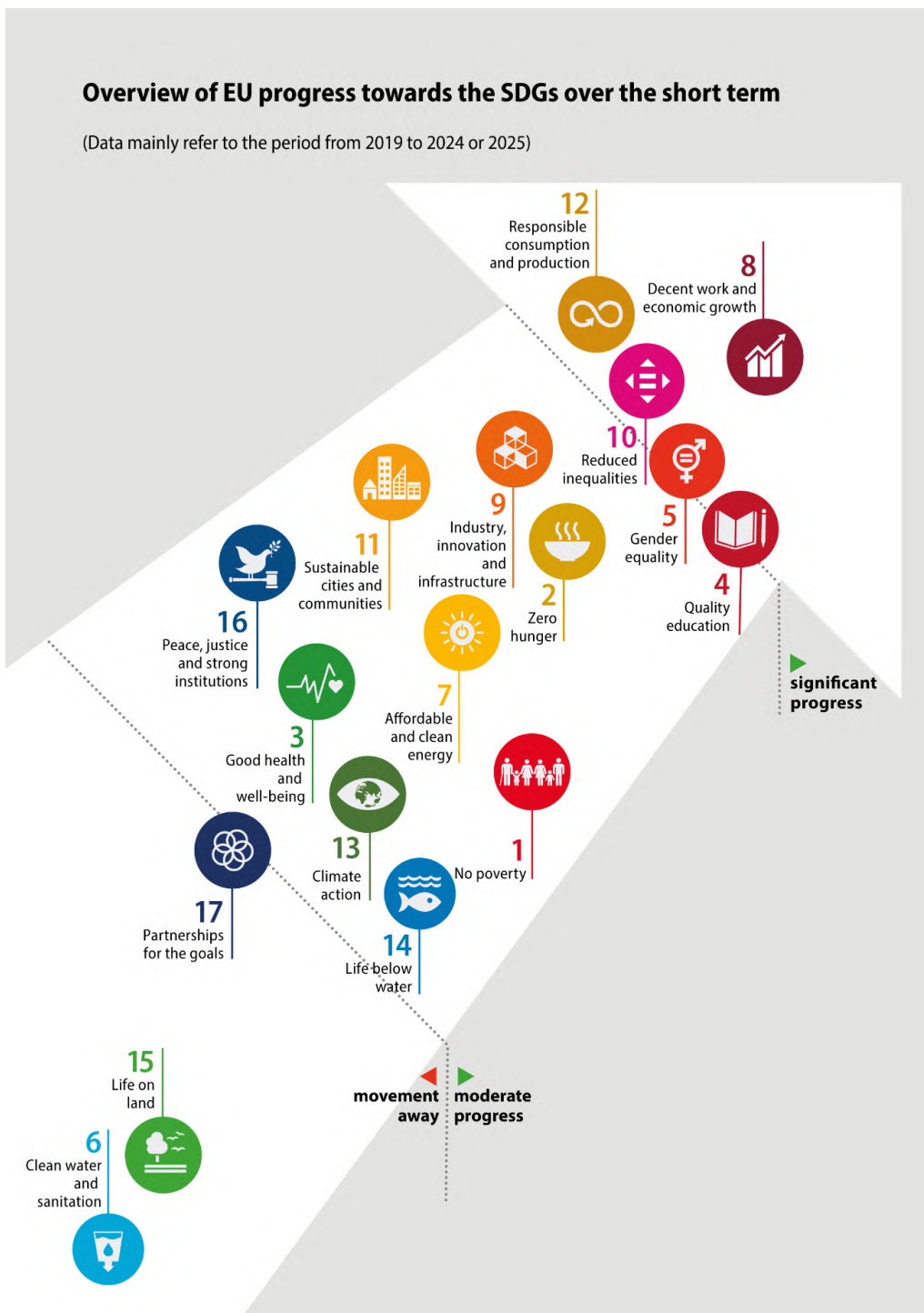
⁵⁵ Pasākumus, kuri paredzēti pielikumos pieņemtajiem Padomes īstenošanas lēmumiem par atveseļošanas un noturības plānu novērtējuma apstiprināšanu vai par vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem un kuri vēl nav pieņemti vai īstenoti, bet tiek uzskatīti par ticami paziņotiem atbilstoši KVAI novērtējuma metodikai, ir pamatoti raksturot ar apzīmējumu “ierobežots progress”.

⁵⁶ 2025. gada KVAI katrai dalībvalstij tika sniegts konsolidēts ieteikumu kopums par to, kādi turpmāki politikas pasākumi ir vajadzīgi, pamatojoties uz pārskatu par neizpildītajiem 2019.–2024. gada KVAI un ņemot vērā, kādā mērā tie ir iekļauti atveseļošanas un noturības plānos un cik aktuāli tie ir joprojām.

jomas, kurās ievērojams skaits dalībvalstu 2025. gadā saņēma ieteikumu, progress ir panākts jo īpaši attiecībā uz privātā sektora parāda un maksātspējas regulējumu, budžeta sistēmu un fiskālo pārvaldību, kam seko digitālā savienojamība, infrastruktūra un tirgus darbība un algu noteikšana. Turpretī mazāks progress ir panākts, īstenojot ieteikumus par finanšu pakalpojumiem un finanšu stabilitāti, tiesību aktu izstrādes kvalitāti un valstij piederošiem uzņēmumiem.

2025. gada KVAI novērtējuma rezultāti kopā ar iepriekšējo gadu rezultātiem ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē.

3. PAPILDINĀJUMS. ES MĒROGĀ PANĀKTAIS PROGRESS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU (IAM) ĪSTENOŠANĀ

Piezīme. Iepriekš norādītais skaitlis parāda tempu, kādā ES ir virzījies uz katru no 17 mērķiem pēdējā piecu vai sešu gadu periodā, par kuru pieejami dati. Ar Covid saistīto izlechošo vērtību dēļ 2020. gads nav izmantots par bāzes gadu. Rādītāju novērtēšanas un apkopošanas metode mērķu līmenī, kā arī sīkāka analīze ir pieejama Eurostat tīmekļa vietnē [Overview - Sustainable development indicators - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Kā ES ir virzījusies uz IAM sasniegšanu

Pārskata bultiņa vizuāli apkopo ES progresu virzībā uz katru no 17 mērķiem. Īstermiņā ES ir panākusi ievērojamu progresu piecu IAM sasniegšanā: cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme (8. IAM), atbildīgs patēriņš un ražošana (12. IAM), mazināta nevienlīdzība (10. IAM), dzimumu līdztiesība (5. IAM) un kvalitatīva izglītība (4. IAM). ES ir arī panākusi progresu virzībā uz deviņu citu IAM sasniegšanu, tomēr mērenākā tempā. Starp šiem mērķiem ES vislabāk ir veicies attiecībā uz ražošanu, inovāciju un infrastruktūru (9. IAM) un bada novēršanu (2. IAM). Turpretī progress nav fiksēts sadarbības (17. IAM) mērķa sasniegšanā. Bez tam biodaudzveidības zuduma, ūdens trūkuma un ūdens kvalitātes pasliktināšanās dēļ ES sniegums ir pasliktinājies tādu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā kā dzīvība uz zemes (15. IAM) un tīrs ūdens un sanitārija (6. IAM). Dažādā tempā un par spīti atlikušajām problēmām, kopumā ES ir panākusi progresu lielākās daļas IAM sasniegšanā, tomēr tā ir stagnējusi 17. IAM sasniegšanā, un tās sniegums ir pasliktinājies attiecībā uz 6. un 15. IAM.

4. PAPILDINĀJUMS. MNPN. KONSTATĒJUMI PADZIĻINĀTAJOS PĀRSKATOS PAR MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBU DALĪBVALSTĪS

Nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība tika konstatēta četrās no septiņām dalībvalstīm, par kurām tika sagatavots padziļinātais pārskats. Padziļinātā pārskata analīzē tika aplūkoti trīs makroekonomikas nelīdzsvarotības klasifikācijas kritēriji: neaizsargātības nopietnība, nesenā attīstība un perspektīva un saistītā politikas reakcija.

Turpmākajos punktos ir aplūkotas būtiskākās vājās vietas šajā posmā, vispirms pievēršoties norisēm, kas raksturīgas valstīm kopumā, un pēc tam – septiņās dalībvalstīs, par kurām šogad tiks sagatavots padziļināts pārskats.

Lielākajā daļā eurozonas un ES inflācija ir turpinājusi samazināties, taču starp vairākām dalībvalstīm saglabājas ievērojama inflācijas starpība, un enerģijas cenu pieaugums tagad veicina inflācijas atjaunošanos. Lai gan inflācija 2025. gadā un 2026. gada sākumā turpināja palēnināties, tomēr dažās valstīs gan eurozonā, gan ārpus tās inflācija turpināja ievērojami pārsniegt vidējo rādītāju. Tomēr, pat ņemot vērā faktu, ka daļa no šīm atšķirībām atspoguļo netiešo nodokļu pieaugumu, inflācijas atšķirības ir palielinājušās, tostarp gadījumos, kad ekonomiskā aktivitāte ir bijusi pieticīga. Raugoties nākotnē, inflācijas samazināšanās process šķiet arvien vairāk pakļauts riskam, turklāt nevar izslēgt turpmāku inflācijas starpības palielināšanos. Vienlaikus darbaspēka vienības izmaksu pieaugums pagājušajā gadā mēreni (dažos gadījumos būtiski) palēninājās lēnāka darba samaksas pieauguma dēļ un ierobežota darba ražīguma apstākļos. Tomēr salīdzinājumā ar vairākām valstīm tās joprojām ir paaugstinātas. Pastāvīgas izmaksu un cenu atšķirības var apdraudēt konkurētspēju, jo īpaši valstīs, kurās jau ir lielākā mērā mazinājusies izmaksu un cenu konkurētspēja un kurās ārējā pozīcija ir trauslāka. Turklāt kopējās monetārās politikas efektivitāti var vājināt iesakņojusies inflācijas starpība.

Tekošā konta pozīcijas 2025. gadā uzlabojās, taču saglabājas bažas par lielu deficītu, un nesenais enerģijas cenu pieaugums tekošā konta pozīcijas var pasliktināt. 2025. gadā nedaudz spēcīgāks eksporta pieaugums kopā ar enerģijas cenu kritumu palīdzēja samazināt lielo tekošā konta deficītu. Tomēr dažās valstīs tekošā konta deficīts vēl aizvien ir ievērojami augstāks, nekā to ekonomikas pamats pieļauj. Dažās dalībvalstīs, par kurām sagatavots padziļināts pārskats, lielu daļu no ekonomikas ārējā finansējuma vajadzībām noteic liels valdības budžeta deficīts, savukārt citās galvenais noteicējs ir iekšzemes pieprasījuma noturīgums. Tajā pašā laikā straujāks iekšzemes pieprasījuma pieaugums salīdzinājumā ar pārējo eurozonu līcis zināmā mērā samazināties ievērojamam tekošā konta pārpalikumam, kas tomēr saglabājies paaugstināts. Augstākas enerģijas cenas nākotnē varētu kavēt uzlabojumus maksājumu bilancē vai pat to pasliktināt. Paredzams arī, ka tirdzniecības pieaugums salīdzinājumā ar 2025. gadu palēnināsies, ierobežojot turpmāku tirdzniecības bilances pieaugumu un padarot to atkarīgāku no iekšzemes pieprasījuma pārmaiņām.

Negatīvākas neto starptautisko investīciju pozīcijas 2025. gadā bieži turpināja uzlaboties, bet mazākā mērā nekā iepriekš, un šis progress drīz var pavērsties pretējā virzienā, jo turpina palielināties tekošā konta deficīts. Kaut arī tekošā konta deficīts ir ievērojams, lielākā daļa šo pozīciju 2025. gadā turpināja uzlaboties nominālā IKP pieauguma dēļ – tomēr šis saucēja efekts bija zināmā mērā mērenāks nekā iepriekšējos gados –, kā arī kapitāla pārvedumu paātrināšanas dēļ. Tomēr, ja šis ļoti lielais tekošā konta deficīts saglabāsies, negatīvās neto starptautisko investīciju pozīcijas varētu pasliktināties. Lielas pozitīvas pozīcijas 2025. gadā samazinājās – lielā mērā tas skaidrojams ar negatīvu vērtēšanas efektu –, bet paredzams, ka tās palielināsies, ja saglabāsies liels pārpalikums.

Nedaudz atguvušās 2024. gadā, mājokļu cenas 2025. gadā turpināja pieaugt. Pieprasījumu ir veicinājis mājsaimniecību reālo ienākumu pieaugums un labvēlīgāki finansēšanas nosacījumi, savukārt piedāvājums dažās jomās joprojām ir ierobežots vai pat samazinājies. Vairākās valstīs ir pieauguši pārāk augstas novērtēšanas riski. Disfunkcionāli īres tirgi nav daudz mainījušies, un konkrēta politika, tostarp nodokļu sistēma, kas veicina mājokļu iegādi, kuru finansē ar aizņēmumiem, dažās valstīs vēl aizvien veicina pieprasījumu. Paredzams, ka mājokļu cenas turpinās pieaugt, jo mājokļu trūkst aizvien vairāk, bet progress piedāvājuma vājo vietu labošanā ir lēns.

Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību aizņēmumi ir palielinājušies, jo ir zemākas procentu likmes, bet mazākā mērā nekā iepriekšējos gados ir mazinājušies augstie parāda attiecības pret IKP rādītāji. Saucēja efekts kļuvis mazāk nozīmīgs mazāka nominālā IKP pieauguma dēļ, un rezultātā parāda attiecības pret IKP samazinājums bijis mazāks nekā iepriekšējos gados. Dalībvalstīs ar augstu privātā sektora parāda attiecību aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas palēnināšanās bieži ir bijusi izteiktāka mājsaimniecībām. Nesenie stingrākie finansēšanas nosacījumi var mazināt aizņemšanos un palielināt parādu apkalpošanas slogu, jo īpaši gadījumos, kad ir daudz aizdevumu ar mainīgu procentu likmi.

Valdības parāda attiecībai pret IKP ir bijusi dažāda dinamika – dažkārt tā samazinājusies, bet bieži arī pieaugusi atkarībā no budžeta bilances, savukārt procentu likmes tagad pieaug visur. Augsta valdības parāda attiecība pret IKP ir samazinājusies vienā valstī, par kuru tika sagatavots padziļināts pārskats, bet citās – palielinājusies. Lēnāka izaugsme vājinājusi arī parāda dinamiku. Raugoties nākotnē, tiek prognozēts, ka ievērojams, lai gan sarūkošs deficīts vairākās dalībvalstīs turpinās palielināt parāda attiecību pret IKP. 2025. gadā ir uzlabojušies aizņemšanās nosacījumi attiecībā uz eurozonas valdības parādiem, bet lielā mērā palikušas nemainīgas ilgtermiņa procentu likmes dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, un arī tajās aizņēmumi ārvalstu valūtās ir ievērojami. Tomēr kopš šā gada marta palielinājušās ienesīguma likmes valsts obligācijām ar dažādu termiņu.

Banku sektors joprojām bijis stabils. Kapitāla rādītāji 2025. gadā ir vēl nedaudz palielinājušies. Bankām saglabājusies paaugstināta rentabilitāte, bet neto procentu ienākumi to veicinājuši mazākā

mērā. Ienākumus nenesoši aizdevumi visnotaļ ir bijuši stabili un kopumā bijuši tuvu vēsturiski zemākajam līmenim, ierobežotā mērā tie turpinājuši samazināties dalībvalstīs, kurās tie iepriekš bijuši paaugstināti, un dažās dalībvalstīs nedaudz pieauguši. Tajā pašā laikā dažās dalībvalstīs joprojām ir daudz ienākumus nenesošu aizdevumu, kurus apkalpotāji tur ārpus banku nozares, un to restrukturizācija joprojām ir lēna. Komerciāls nekustamais īpašums dažkārt joprojām rada neaizsargātību, taču finansēšanas spiediens ir mazinājies. Dažās dalībvalstīs bankām joprojām ir lieli riska darījumi ar iekšzemes valsts parādu, kas dažkārt ir turpinājis palielināties.

1. tabula. DALĪBVALSTU KLASIFIKĀCIJA SASKAŅĀ AR MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS PROCEDŪRU (MNNP)

	2025. gada rezultāti	2026. gada rezultāti
Nav nelīdzsvarotības	CY, DE, EE	EL, NL, SE
Nelīdzsvarotība	EL, HU, IT, NL, SE, SK	HU, IT, SK
Pārmērīga nelīdzsvarotība	RO	RO
<i>p. m. padziļināts pārskats nav sagatavots</i>	<i>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI</i>	<i>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI</i>

Piezīme. Dalībvalstis, kuru klasifikācija laikposmā no 2025. līdz 2026. gadam ir mainījusies, abās slejās ir norādītas treknrakstā.

Dalībvalstis, kurās nelīdzsvarotības vairs nav

Grieķijā vairs nav nelīdzsvarotības. Neaizsargātība, kas saistīta ar valdības un ārējo parādu, pēdējos gados ir samazinājusies – to veicinājis stabils IKP pieaugums, un budžeta pārpalikums vēl papildus veicina valsts parāda samazināšanos; bankās ir kļuvis mazāk ienākumus nenesošu aizdevumu un ir uzlabojusies bilance; tekošā konta deficīts joprojām ir ievērojams, bet tā izdevīgais finansējums mazina ārējus riskus ilgtermiņam; Grieķija ir īstenojusi attiecīgas reformas, lai mazinātu savu ilgstošo neaizsargātību. Lai gan valdības parāda attiecība pret IKP joprojām ir augsta, tā turpināja samazināties piesardzīgas fiskālās politikas un IKP pieauguma dēļ, kas veicinājis arī negatīvās neto starptautisko investīciju pozīcijas uzlabošanu. Paredzams, ka gan valsts parāda, gan ārējā parāda attiecība turpinās samazināties. Tekošā konta deficīts joprojām ir paaugstināts, un nav gaidāms, ka šogad tas uzlabosies, taču paredzams, ka lielu daļu no tā segs ES finansējums un privātais finansējums, kas nerada parādsaistības. Situācija darba tirgū ir uzlabojusies, un bezdarba līmenis turpina samazināties. Bankas pēdējos gados ir sakārtojušas savu bilanci. Tomēr to ienākumus nenesošu aizdevumu restrukturizācija, kurus apkalpotāji tur ārpus

banku sektora, joprojām ir lēna. Kopumā politikas progress ir bijis ievērojams, un galvenie neaizsargātības elementi tiek novērstas: valdība veikusi plašu pasākumu klāstu, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, darba tirgu un nodokļu administrēšanu. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka stabilas fiskālās politikas saglabāšana palīdzētu turpināt valsts parāda samazināšanu, un, lai gan joprojām pastāv strukturālas problēmas saistībā ar darba ražīgumu, Eiropas pusgads nodrošinās satvaru strukturālo reformu progresa uzraudzībai.

Nīderlandē vairs nav nelīdzsvarotības. Neaizsargātība, kas saistīta ar mājsaimniecību parāda augsto līmeni, mājokļu tirgu un lielo tekošā konta pārpalikumu, ir pastāvējusi gadiem, bet pēdējā laikā ir mazinājusies. Lielais tekošā konta pārpalikums pēdējā laikā nedaudz samazinājies, un daļa no tā ir strukturāla, jo Nīderlande ir svarīgs Eiropas tirdzniecības mezgls un tajā atrodas daudzi daudznacionāli uzņēmumi. Vienlaikus no uzkrājumu un investīciju viedokļa pārpalikuma kritums atspoguļo to, ka iekšzemes pieprasījums ir bijis galvenais nesenā reālā IKP pieauguma veicinātājs un pieprasījums ir pieaudzis straujāk nekā pārējā eurozonā, taču no zemāka līmeņa. Netiek prognozēts, ka tekošā konta pārpalikums šogad vai nākamgad pieaugs. Mājokļu cenas turpina ievērojami pieaugt, bet mājokļu piedāvājums samazinās. Mājsaimniecību parāds kā daļa no IKP 2025. gadā atkal samazinājās, tomēr lēnāk nekā iepriekš, jo bija vairāk aizņēmumu ar zemākām procentu likmēm. Mājsaimniecību parāds turpmākajos gados var stabilizēties, un riskus, kas saistīti ar lielu mājsaimniecību parādu, daļēji mazina fiksētas likmes hipotekāro kredītu pārsvars. Ir veikti daži politikas pasākumi, lai palielinātu mājokļu piedāvājumu, un jaunākā valdības investīciju programma, tostarp mājokļu jomā, varētu palīdzēt vidējā termiņā mazināt tekošā konta pārpalikumu. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka mājokļu piedāvājuma efektīva palielināšana un atteikšanās no nodokļu stimuliem, kuri veicina mājokļu iegādi, ko finansē ar aizņēmumiem, varētu palīdzēt mājokļu cenu mazināšanā un uz ilgāku laiku mazināt mājsaimniecību parādu, savukārt iekšzemes investīciju veicināšana palīdzētu turpināt tekošā konta pārpalikuma samazināšanu. Eiropas pusgads nodrošinās satvaru mājokļu reformu progresa uzraudzībai.

Zviedrijā vairs nav nelīdzsvarotības. Joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar nekustamā īpašuma tirgu, un augsts privātā sektora parāda līmenis, taču pēdējā laikā to smagums ir mazinājies; Lai gan Zviedrijas ekonomika ir ļoti jutīga pret procentu likmēm, jo plaši tiek izmantoti hipotekārie kredīti ar mainīgu likmi, tā ir izrādījusies noturīga pret procentu likmju pieaugumu 2022. un 2023. gadā, kas izraisīja mājokļu cenu kritumu. Kopš tā laika mājokļu cenas bijušas stabilas un šķiet mazākā mērā novērtētas pārāk augstas. Lielajā komerciālā nekustamā īpašuma nozarē redzamas pazīmes, ka uzlabojas refinansēšanas spējas, jo samazinājušās procentu likmes un uzlabojusies piekļuve kapitāla tirgum. Mājsaimniecību parāds kā daļa no IKP, kas kopš pandēmijas ir samazinājies, 2025. gadā izlīdzinājās, un gaidāms, ka tas saglabāsies stabils. Nākotnē mājokļu trūkums apvienojumā ar atvieglotām aizņemšanās prasībām varētu palielināt mājokļu cenas un mājsaimniecību parādu. Joprojām bankas ir spēcīgas, rentablas, un ienākumus nenesošu aizdevumu tām ir maz. Nesen ir veikti daži pasākumi, kuru mērķis ir padarīt elastīgāku īres tirgu, un 2025. gada beigās ir pielāgots būvatļauju tiesiskais regulējums. Nākotnē mājokļu piedāvājuma efektīva palielināšana un atteikšanās no nodokļu stimuliem, kuri veicina mājokļu

iegādi, ko finansē ar aizņēmumiem, kopā ar makroprudenciālo pasākumu saprātīgu izmantošanu palīdzēs turpināt mājokļu cenu pieauguma mazināšanu un uz ilgāku laiku mazināt mājokļu cenu pieaugumu. Eiropas pusgads nodrošinās satvaru mājokļu reformu progresa uzraudzībai.

Dalībvalstis, kurās ir nelīdzsvarotība

Itālijā joprojām ir nelīdzsvarotība. Saglabājas neaizsargātība, kura ir saistīta ar lielu valdības parādu un vāju produktivitātes pieaugumu un kurai ir pārrobežu nozīme, un vēl aizvien ir svarīgi turpināt un efektīvi īstenot reformas, kas veicina izaugsmi, un investīcijas kopā ar piesardzīgu fiskālo nostāju, lai mazinātu šo neaizsargātību. Valdības parāds kā daļa no IKP pēc pandēmijas samazinājās, bet 2024. gadā un vēlreiz 2025. gadā palielinājās, ņemot vērā nominālā IKP pieauguma palēnināšanos, mājokļu renovācijai paredzēto iepriekšējo gadu nodokļu kredītu novēloto ietekmi un joprojām ievērojamo valdības budžeta deficītu. Paredzams, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2026. un 2027. gadā turpinās palielināties. Pēdējā laikā produktivitāte ir samazinājusies, un tiek prognozēts, ka tā stagnēs, ierobežojot potenciālo IKP pieaugumu un tādējādi kavējot valsts parāda attiecības samazināšanos. Bankas ir ievērojami uzlabojušas savu aktīvu kvalitāti un rentabilitāti un samazinājušas ieņēmumus nenesošos aizdevumus, taču joprojām bažas rada lielā valsts un banku saikne, jo banku turējumā ir liels valdības iekšējais parāds kā daļa no to aktīviem, jo īpaši mazāk nozīmīgām iestādēm un kooperatīvajām bankām. Darba tirgus ir turpinājis uzlaboties, bet šķiet, ka darbaspēka potenciāls netiek pilnībā izmantots. Ir veikti pasākumi, lai novērstu ilgstošo neaizsargātību, taču, neraugoties uz nesējamiem plašajiem reformu pasākumiem, vēl ir jāpanāk ievērojams produktivitātes pieaugums. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka izaugsmi veicinošu reformu un investīciju pastāvīga un efektīva īstenošana kopā ar piesardzīgu fiskālo nostāju joprojām būs būtiska, lai uzlabotu produktivitātes pieaugumu un mazinātu valdības parāda attiecību pret IKP.

Ungārijā joprojām ir nelīdzsvarotība. Saglabājas neaizsargātība, kas saistīta ar konkurētspēju, valdības finansējuma vajadzībām un mājokļu cenām, un politika šo neaizsargātību ir pastāvīgi sarežģījusi. Inflācijas un vienības darbaspēka izmaksu pieaugums ir viens no augstākajiem ES, kaut arī ekonomiskā aktivitāte stagnē. Paredzams, ka cenu un izmaksu spiediens mazināsies tikai pakāpeniski, tomēr saglabāsies daudz lielāks nekā eurozonā un ES. Valdības budžeta deficīts pēdējos gados ir paaugstināts, un netiek prognozēts, ka tas uzlabosies. Valdības finansējuma vajadzības un parāda apkalpošanas izmaksas joprojām ir augstas, lai gan valdības parāda attiecība pret IKP ir palielinājusies tikai nedaudz, jo vēl aizvien paaugstinātas inflācijas kontekstā bijis augsts nominālā IKP pieaugums. Bankām joprojām ir lieli riska darījumi ar centrālo valdību – daļēji tas atspoguļo nodokļu stimulus. Mājokļu cenas ir turpinājušas ievērojami pieaugt, un ir palielinājušies pārāk augstas novērtēšanas riski. Tekošajā kontā joprojām ir pārpalikums, bet Ungārijas lielā atkarība no enerģijas importa padara to neaizsargātu pret augstākām un svārstīgākām enerģijas cenām. Politika nav uzlabojusies un zināmos aspektos ir vairojusi neaizsargātību. Ir pat palielinātas bez konkrētas mērķgrupas piešķirtās subsīdijas, kas palielina cenu spiedienu un sarežģītās fiskālās problēmas, savukārt plašie valdības subsidētie aizdevumi

rada spiedienu uz publiskajām finansēm un ierobežo monetārās politikas efektivitāti. Ja no šādas politikas Ungārija nākotnē atteiktos, tās neaizsargātība mazinātos.

***Slovākijā** joprojām ir nelīdzsvarotība. Turpinās neaizsargātība, kas saistīta ar ārējo un valsts bilanci, konkurētspēju, mājokļu tirgu un mājsaimniecību parādu, un politikas rīcība joprojām ir ierobežota. Lai gan tekošā konta deficīts 2025. gadā samazinājās, jo bija zemākas enerģijas cenas un lielāks eksports, paredzams, ka 2026. gadā, pasliktinoties ārējam kontekstam, tas pasliktināsies. Valdības budžeta deficīts 2025. gadā samazinājās, bet vēl aizvien ir liels un negatīvi ietekmē ārējo bilanci; turklāt tiek prognozēts, ka 2026. gadā tas lielā mērā nemainīsies un 2027. gadā, pieņemot, ka politika netiks mainīta, palielināsies, paaugstinot valsts parādu. Inflācija 2025. gadā bija ievērojami virs eurozonas līmeņa, daļēji PVN likmju pieauguma dēļ, un tiek prognozēts, ka pamatinflācija 2026. gadā saglabāsies viena no augstākajām eurozonā. Strauji augošās vienības darbaspēka izmaksas ir vēl vairāk vājinājušas konkurētspēju, un paredzams, ka 2026. gadā tās joprojām samērā strauji augs. Mājokļu cenas 2025. gadā pieauga zemāku hipotekāro kredītu likmju apstākļos, un ierobežotā piedāvājuma dēļ tās, visticamāk, turpinās krasī pieaugt. Mājsaimniecības arī ir vairāk aizņēmušās zemāku procentu likmju un augstāku ienākumu apstākļos. Politikas progress ir bijis ierobežots. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka galveno jautājumu efektīva risināšana darbaspēka nodokļu, konkurētspējas, mājokļu piedāvājuma un fiskālās politikas jomā mazinātu neaizsargātību.*

Dalībvalstis, kurās ir pārmērīga nelīdzsvarotība

***Rumānijā** joprojām ir pārmērīga nelīdzsvarotība. Neaizsargātība, kas saistīta ar fiskālo un tekošā konta deficītu, pēdējā laikā ir nedaudz mazinājusies, bet vēl aizvien ir ļoti ievērojama, savukārt izmaksu konkurētspēja joprojām pasliktinās, tomēr mazākā mērā nekā iepriekš. Valdības budžeta deficīts 2025. gadā samazinājās, jo bija ievērojami konsolidācijas centieni; paredzams, ka deficīts turpinās samazināties 2026. un 2027. gadā, taču deficīts joprojām būs liels. Banku un valsts saikne joprojām ir ievērojama, jo banku iekšzemes valdības obligāciju turējumi kā daļa no kopējiem aktīviem ir lielākie Eiropas Savienībā un palielinājās 2025. gadā. Tekošā konta deficīts 2025. gadā uzlabojās tikai nedaudz, un tiek prognozēts, ka tas saglabāsies liels, pat ja šogad samazinās nedaudz vairāk. Vienības darbaspēka izmaksu dinamika 2025. gadā ievērojami palēninājās pēc ļoti spēcīga pieauguma iepriekšējos gados, taču paredzams, ka tās joprojām pieaugs straujāk nekā ES lielākajā daļā. Pamatinflācija bija pēdējos gados Eiropas Savienībā visaugstākā – PVN likmju pieaugums 2025. gadā izskaidro tikai daļu no tās, un paredzams, ka tā saglabāsies augsta. Politikas progress 2025. gadā bija ievērojams, jo īpaši attiecībā uz budžeta deficīta samazināšanu, – tas panākts ar valdības algu un pensiju iesaldēšanu uz diviem gadiem un PVN likmju un citu nodokļu palielinājumu. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka bez turpmākas enerģiskas fiskālās konsolidācijas, ko papildinātu piesardzīga ienākumu politika un efektīvas strukturālās reformas, Rumānijā joprojām pieaugs procentu likmes un mainīsies investoru uzticēšanās.*

5. PAPILDINĀJUMS. FISKĀLĀ UZRAUDZĪBA SASKAŅĀ AR REFORMĒTO STABILITĀTES UN IZAUGSMES PAKTU

Dalībvalstu veikta novērtēšana⁵⁷

Reformētā ekonomikas pārvaldības sistēma tagad tiek stabili īstenota. Līdz 2025. gadam visas dalībvalstis bija iesniegušas savus vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus (turpmāk “vidēja termiņa plāni”). 2026. gadā pēc jaunas valdības izveides Īrija un Nīderlande iesniedza jaunus vidēja termiņa plānus.

Gada progresa ziņojumos (“GPZ”), ko dalībvalstis iesniedza aprīļa beigās⁵⁸, ir izvērtēts progress, kas panākts šo vidēja termiņa plānu un attiecīgo Padomes ieteikumu īstenošanā. Kopā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi un Eurostat sniegtajiem izpildes datiem par 2024. un 2025. gadu GPZ sniedz svarīgu informāciju, kas ļauj novērtēt, vai dalībvalstis panākušas atbilstību ieteiktajai fiskālajai virzībai, un attiecīgā gadījumā novērtēt to reformu un investīciju īstenošanu, kas ir fiskālās korekcijas perioda pagarināšanas pamatā⁵⁹.

2. tabula. Pārskats par dalībvalstu panākto atbilstību ieteiktajiem neto izdevumu pieauguma tempiem

		2026		
		Prognozēta atbilstība	Neatbilstības risks	Būtiskas neatbilstības risks
2025	Atbilstība	BE*, AT*, PL*, RO*, SK*, FI*, CZ, DK, DE, EE, EL, FR*, LV, SE ^c	FR*, ^a ES	HU*, SE ^a
	Neatbilstība	IT*	PT	LT, SI
	Būtiska neatbilstība	IE	LU, NL	MT**, BG, HR, CY

*Dalībvalstis, kurām tiek piemērota PBDNP. **Attiecībā uz Maltu Komisija ieteic Padomei atcelt lēmumu, ar ko konstatē pārmērīgu budžeta deficītu. ^aDalībvalstis, kurām netiek piemērota PBDNP un kuru valdības budžeta deficīts 2025. gadā bija mazāks par 3 % no IKP un parāda attiecība bija mazāka par 60 % no IKP vai valdības bilance bija tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu⁶⁰. ^b2026. gada novērtējuma pamatā ir neto izdevumu gada pieauguma temps. ^c2026. gada novērtējuma pamatā ir neto izdevumu kumulatīvā pieauguma temps.

Piezīmes. Ja izdevumu pieaugums ir lielāks, nekā ieteikts (t. i., ir pozitīvas novirzes), tad tiek novērtēts novirzes apmērs attiecībā pret robežvērtību 0,3 % no IKP gada izteiksmē un 0,6 % no IKP kumulatīvā izteiksmē. Pozitīva novirze zem vienas no šīm robežvērtībām nozīmē neatbilstības (risku) novērtējumu, savukārt novirze virs vienas no šīm robežvērtībām nozīmē būtiskas neatbilstības (risku) novērtējumu. To dalībvalstu novērtējumā, kurām attiecībā uz aizsardzību ir iedarbināta valsts izņēmuma klauzula, ir ņemta vērā attiecīgā elastība, un tā pamatā ir tikai neto izdevumu pieaugums kumulatīvā izteiksmē. Attiecībā uz Īriju, Nīderlandi un Somiju 2026. gada

⁵⁷ Sk. arī 5. izcēlumu šā papildinājuma beigās.

⁵⁸ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en. Ungārija līdz šim vēl nav iesniegusi savu GPZ.

⁵⁹ Tas attiecas uz Beļģiju, Vāciju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Austriju, Rumāniju un Somiju.

⁶⁰ Padomes Regulas (ES) 2024/1264 14. apsvērumā noteikts, ka fiskālo stāvokli uzskata par “tuvu līdzsvaram”, ja valsts vispārējās valdības budžeta deficīts nepārsniedz 0,5 % no IKP.

novērtējums ir veikts, ņemot vērā jaunākos ieteikumus, savukārt 2025. gada novērtējums ir veikts, ņemot vērā tām adresētos iepriekšējos ieteikumus.

Dalībvalstis, kurām patlaban tiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra (PBDNP)

Pamatojoties uz izpildes datiem, Komisija ir novērtējusi 2025. gadā veikto efektīvo rīcību. Attiecībā uz 2026. gadu novērtējuma pamatā ir Komisijas 2026. gada pavasara prognoze, un tā būtu jāuzskata par sākotnējo novērtējumu, un, pamatojoties uz izpildes datiem, 2026. gada rudenī un 2027. gada pavasarī būtu jāveic atkārtots novērtējums. Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras pastiprināšana, ja nav pieejami izpildes dati, tiktu apsvērta tikai īpaši nopietnos neatbilstības gadījumos. Būtu jāuzskata, ka dalībvalsts, kas ievēro korektīvo virzību, ir veikusi efektīvu rīcību. Ja neto izdevumu pieaugums novirzās no korektīvās virzības, Komisija veiks vispārēju novērtējumu.

Beļģija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr atbilstošā kumulatīvā novirze, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu, ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu pieauguma temps ne gada, ne kumulatīvā izteiksmē nesasnies ieteiktos maksimālos apjomus. Tāpēc, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka **Beļģija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Beļģija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.**

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Tomēr dažu reformu īstenošana kavējas. Proti, ir gaidāms, ka pensiju reformu, kas bija jāpieņem 2025. gada 4. ceturksnī, Parlaments pieņems 2026. gadā. Nodokļu reformas, kas bija jāīsteno 2026. gada 1. ceturksnī, ir daļēji īstenotas, un paredzams, ka atlikušās daļas tiks pabeigtas līdz 2026. gada jūlijam. Par abām reformām, kuru mērķis ir uzlabot budžeta koordināciju starp dažādiem valdības līmeņiem un kuras bija jāpieņem 2025. gada 4. ceturksnī, lielā mērā ir panākta vienošanās valdības līmenī, un tagad ir jāpieņem attiecīgi tiesību akti – paredzams, ka tas tiks izdarīts līdz 2026. gada beigām. **Komisija uzskata, ka kopumā Beļģija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Francija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Gada neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums ir mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Francija ir panākusi atbilstību neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā. Tiek prognozēts, ka Francijai ir risks 2026. gadā nepanākt atbilstību ieteiktajam neto izdevumu gada pieauguma tempam, taču 2026. gadā, kā liecina prognozes, tā panāks atbilstību kumulatīvajam pieauguma**

tempam. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Francija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta. Tajā pašā laikā pašreizējās prognozes liek domāt, ka 2026. gadā Francija nebūs īstenojusi efektīvu rīcību un šā iemesla dēļ varētu būt vajadzīgs pastiprināt PBDNP. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Franciju nodrošināt korektīvās virzības ievērošanu neto izdevumos.

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Tomēr sociālo iemaksu atvieglojumu reformas, kas saistītas ar minimālo algu, nodrošināja mazākus ietaupījumus, nekā bija paredzēts. **Komisija uzskata, ka kopumā Francija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.** Raugoties nākotnē: 2023. gada pensiju reforma ir apturēta līdz 2028. gada janvārim.

Itālija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, taču kumulatīvā izteiksmē – tikai nedaudz. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē būs mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Itālija nav panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, bet tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā panāks atbilstību.** Novirzei 2025. gadā ir vajadzīgs vispārējs novērtējums. Ņemot vērā nominālā deficīta samazināšanos, 2026. gadam prognozētās pārmērīga budžeta deficīta situācijas labošanu un nelielo novirzi 2025. gadā, **Komisija uzskata, ka Itālija ir efektīvi rīkojusies. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.** Vienlaikus Komisija ieteic Padomei aicināt Itāliju nodrošināt korektīvās virzības ievērošanu neto izdevumos.

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Attiecībā uz vienu no galvenajiem posmiem, kas bija jānoslēdz līdz 2025. gada 4. ceturksnim un kas saistīts ar publisko izdevumu pieaugumu pētniecībai un izstrādei, kuru mērī kā pētniecības un izstrādes izdevumus *GERD* izteiksmē no IKP, jaunākie pieejamie *Eurostat* statistikas dati attiecas uz 2024. gadu. Tomēr Itālijas iestāžu sniegtās provizoriskās aplēses liecina, ka paredzams, ka pētniecības un izstrādes izdevumi *GERD* izteiksmē 2025. gadā būs sasnieguši 0,59 % no IKP, tātad Itālija, šķiet, virzās uz mērķrādītāja sasniegšanu. **Komisija uzskata, ka kopumā Itālija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Ungārija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr atbilstošā kumulatīvā novirze, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu, ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu pieauguma temps gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs ieteiktos maksimālos apjomus. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek prognozēts, ka attiecīgā kumulatīvā novirze 2026. gadā joprojām pārsniegs 0,6 % no IKP (pastāv pārliecinošs pieņēmums, ka nebūs efektīvas rīcības). Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka**

Ungārija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, bet tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka 2025. gadā Ungārija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta. Prognozētais būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā vienlaikus būtu saistīts ar pārliecinošu pieņēmumu, ka nebūs efektīvas rīcības, un tā dēļ varētu būt vajadzīgs pastiprināt PBDNP. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Ungāriju rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Ungārija ievērotu korektīvo virzību. Turklāt **pastāv nepārprotams risks, ka Ungārija nenovērsīs pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2026. gadam⁶¹, kas ir pēdējais korektīvās virzības gads.** Tāpēc Komisijai būs jāieteic Padomei pieņemt pārskatītu ieteikumu saskaņā ar 126. panta 7. punktu, lai noteiktu korektīvo virzību turpmākajiem gadiem⁶². Komisija cieši uzraudzīs šo situāciju un rudenī to atkārtoti izvērtēs.

Austrija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē būs mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Austrija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisija atzīst, ka Austrija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.**

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. **Komisija uzskata, ka kopumā Austrija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Malta 2025. gadā sekmīgi samazināja savu vispārējās valdības budžeta deficītu zem 3 % no IKP pirms Padomes noteiktā termiņa. Pamatojoties uz Komisijas 2026. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka budžeta deficīts arī 2026. un 2027. gadā joprojām saglabāsies zem 3 % no IKP. Tāpēc **Komisija šodien ieteic Padomei saskaņā ar 126. panta 12. punktu pieņemt lēmumu atcelt Padomes 2024. gada 26. jūlija Lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta situāciju Maltā.**

Vienlaikus Komisija norāda, ka joprojām ir piemērojams Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikums, ar ko apstiprina Maltas vidēja termiņa plānu. Salīdzinājumā ar pēdējo minēto ieteikumu neto izdevumu gada pieauguma temps 2025. gadā bija mazāks par ieteikto maksimālo apjomu, tomēr kumulatīvā izteiksmē pārsniedza šo rādītāju ar novirzi virs 0,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu ar attiecīgu novirzi kumulatīvā izteiksmē virs 0,6 % no IKP⁶³. Tāpēc

⁶¹ Eurostat sniegtie dati liecina, ka Ungārijas vispārējās valdības budžeta deficīts ir samazinājies no 5,1 % no IKP 2024. gadā līdz 4,7 % no IKP 2025. gadā. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas zināmi prognozes sagatavošanas robeždatumā, Komisija 2026. gada pavasara prognozē paredz, ka deficīts 2026. gadā būs 6,2 % no IKP un 2027. gadā – 5,8 % no IKP.

⁶² Ungārija 2026. gada 1. jūnijā informēja Komisiju, ka plāno iesniegt pārskatītu valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu.

⁶³ Deficīta samazinājums 2025. gadā atspoguļo lielu ieņēmumu pieaugumu, tostarp no uzņēmumu ienākuma nodokļiem un netiešajiem nodokļiem, kurus galvenokārt veidoja nominālā IKP un nodokļu bāzu paplašināšanās, kā arī ievērojami neparedzēti nodokļu ieņēmumi. No otras puses, neatkarīgi no tā, ka 2024. gadā vairs netika piešķirts ievērojams kapitāla pārvedums valsts

tiek atzīts, ka Maltā ir būtiska neatbilstība ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Maltu rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Malta panāktu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem.

Polija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr atbilstošā kumulatīvā novirze, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu, ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu gada pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums pārsniegs ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu plāniem, tiek prognozēts, ka kumulatīvā novirze būs valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka **Polija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Polija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.**

Rumānija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu, jo 2025. gada otrajā pusē tika pieņemtas lielas fiskālās politikas paketes. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē būs mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Rumānija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Rumānija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.** Vienlaikus Komisija uzsver, ka fiskālā situācija Rumānijā vēl aizvien ir nestabila – tās deficīta attiecība 2025. gadā Savienībā bija vislielākā un īstenošanu apdraud nopietni riski, kuru dēļ 2026. gadā un turpmākajos gados ir stingri un pastāvīgi jākoncentrējas uz fiskālajām korekcijām.

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Tehniskā līmenī turpinās sagatavošanas darbs pie publiskā sektora atalgojuma sistēmas reformas, un paredzams, ka 2026. gada vasarā tiks pieņemts jauns likums. Jāveic daži turpmāki pasākumi nodokļu administrēšanas jomā, jo īpaši, lai samazinātu Rumānijas ļoti lielo PVN saistību neizpildi. Turpinās arī darbs pie īpašuma nodokļu reformas, tostarp pie IT sistēmas izstrādes automatizētai īpašuma novērtēšanai, publisko izdevumu sistēmu uzraudzības specializētās struktūras darbības uzsākšanas un uzņēmējdarbības finansēšanas reformas. **Komisija uzskata, ka kopumā Rumānija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Slovākija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu gada

---

aviosabiedrībai, valdības izdevumi turpināja ievērojami palielināties – būtiski pieauga valdības algu izdevumi un starppatēriņš, kā arī radās vienreizēji no kāda tiesas lēmuma izrietoši izdevumi.

pieauguma temps pārsniegs ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvā izteiksmē tas būs mazāks par maksimālo apjomu. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Slovākija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Slovākija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.**

Somija. Atbilstība neto izdevumu pieaugumam 2025. gadā novērtēta, pamatojoties uz Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumu, savukārt 2026. gadā – uz Padomes 2026. gada 20. janvāra ieteikumu. Somijā neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā savukārt gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu plāniem, kumulatīvā novirze ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Somija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību. Šajā posmā Komisijas vērtējums ir tāds, ka Somija ir veikusi efektīvu rīcību. Rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.**

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Ciktāl ir runa par labbūtības pakalpojumu apgabalu deficīta labošanu, dažu apgabalu uzkrātais deficīts (lai gan izdevumu pieaugums ir kļuvis mērenāks) tiek uzskatīts par pārāk lielu, lai to varētu labot līdz 2026. gada beigām, neapdraudot pakalpojumu sniegšanu. Tāpēc valdība ir iesniegusi priekšlikumu pagarināt termiņu līdz 2029. gada beigām tiem reģioniem, kuriem ir uzticami deficīta novēršanas plāni. **Komisija uzskata, ka kopumā Somija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Pārējās dalībvalstis

Bulgārija. Valdības budžeta deficīts Bulgārijā 2025. gadā pārsniedza atsauces vērtību 3 % no IKP, un Komisija prognozē, ka deficīts 2026. gadā būs 4,1 %. Tāpēc Bulgārija ir iekļauta ziņojumā, kurš sagatavots saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu un kurā novērtēta atbilstība deficīta kritērijam. Konkrētāk, deficīts 2025. gadā bija mazāks par 3 % no IKP, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu kopš 2024. gada attiecībā uz aizsardzību iedarbinātās valsts izņēmuma klauzulas ietvaros, taču, vadoties pēc Komisijas 2026. gada pavasara prognozes, tiek prognozēts, ka, šo pieaugumu ņemot vērā, 2026. gadā deficīts pārsniegs atsauces vērtību 3 % no IKP. Ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu minētajā ziņojumā, **Komisija apsvērs iespēju ierosināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras sākšanu attiecībā uz Bulgāriju.**

Bulgārijā neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Pēc tam kad ņemta vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzētā elastība attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, attiecīgā kumulatīvā novirze joprojām pārsniedz 0,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu pieauguma temps gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs ieteikto maksimālo apjomu. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek prognozēts, ka attiecīgā kumulatīvā novirze joprojām pārsniegs 0,6 % no IKP. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Bulgārijā ir būtiska neatbilstība ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Bulgāriju ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, kurus, kā Komisija pieņem, ieteiks Padome, lai izbeigtu pārmērīga budžeta deficīta situāciju.

Čehija. Gada neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums ir mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka gada neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums būs mazāks par ieteikto maksimālo apjomu ar novirzi 0,1 % no IKP kumulatīvā izteiksmē. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējām aizsardzības izdevumu plāniem, prognozētā kumulatīvā novirze ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Čehija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību**⁶⁴.

Dānija. Gada neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums ir mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka gada neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums būs mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Dānija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību.**

Vācija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu plāniem, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Vācija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību.**

---

⁶⁴ Čehija 2026. gada 12. maijā informēja Komisiju, ka plāno iesniegt pārskatītu valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu.

Ņemot vērā plānoto vispārējās valdības budžeta deficītu, kas 2026. gadā pārsniegs deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Vācija ir novērtēta ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu. Ņemot vērā novērtējumu minētajā ziņojumā, Komisija uzskata, ka nav pamata uzsākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Vāciju. Fiskālās norises Vācijā tiks atkārtoti novērtētas 2026. gada rudenī.

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. **Komisija uzskata, ka kopumā Vācija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Igaunija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā tomēr gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Lai gan lielākā daļa no Igaunijas aizsardzības izdevumu palielinājuma ir attiecināma uz iepriekšējiem gadiem, tomēr, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu plāniem, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Igaunija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību.**

Ņemot vērā plānoto vispārējās valdības budžeta deficītu, kas 2026. gadā pārsniegs deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Igaunija ir novērtēta ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu. Ņemot vērā novērtējumu minētajā ziņojumā, Komisija uzskata, ka nav pamata uzsākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Igauniju. Fiskālās norises Igaunijā tiks atkārtoti novērtētas 2026. gada rudenī.

Īrija. Atbilstība neto izdevumu pieaugumam 2025. gadā novērtēta, pamatojoties uz Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumu, savukārt 2026. gadā – uz Padomes 2026. gada 10. marta ieteikumu. Neto izdevumu gada pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes 2025. gada 21. janvārī ieteikto maksimālo apjomu, un attiecīgā novirze nedaudz pārsniedz 0,3 % no IKP, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieauguma temps ir mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu pieauguma temps ne gada, ne kumulatīvā izteiksmē nesasnies maksimālos apjomus, ko Padome ieteikusi savā 2026. gada 10. marta ieteikumā. Vienlaikus Komisija norāda, ka budžeta stāvoklī 2025. gadā ir pārpalikums, un tiek prognozēts, ka pārpalikums būs arī 2026. gadā. Tāpēc **tiek uzskatīts, ka Īrija 2025. gadā ir izpildījusi Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos budžeta politikas pienākumus, un tiek prognozēts, ka arī 2026. gadā tā tos izpildīs.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Īriju ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome bija ieteikusi 2026. gada 10. martā.

Griekija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā tomēr gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu plāniem, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Griekija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību.**

Spānija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, pamatojoties uz pašreizējām aizsardzības izdevumu aplēsēm, kumulatīvā novirze ir valsts izņēmuma klauzulā⁶⁵ paredzētās elastības robežās. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Pēc tam kad ņemta vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzētā elastība attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, attiecīgā kumulatīvā novirze ir mazāka par robežvērtību 0,6 % no IKP. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Spānija ir panākusi atbilstību neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, bet tai tiek prognozēts neatbilstības risks 2026. gadā.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Spāniju nodrošināt neto izdevumu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem.

Attiecībā uz reformu kopumu un investīcijām, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Nodokļu reforma joprojām tiek izvērtēta, un nodokļu atvieglojumu reforma, kā arī divi posmi, kas saistīti ar izglītības digitālo pārveidi, tiks novērtēti saistībā ar pēdējo ANP maksājumu. Attiecībā uz pasākumiem īslaicīgas invaliditātes pārvaldības uzlabošanai lielākā daļa reģionu parakstīja partnerattiecību līgumus ar Valsts sociālā nodrošinājuma institūtu, savukārt līgumus ar savstarpējās apdrošināšanas sabiedrībām parakstīja tikai trīs reģioni un divas autonomās pilsētas. Attiecībā uz diplomu pielīdzināšanu ir pieņemts un ieviests ministrijas rīkojums, kurā sniegti norādījumi par ārvalstu augstskolu kvalifikāciju pielīdzināšanas un līdzvērtības pārvaldības procedūrām. **Komisija uzskata, ka kopumā Spānija ir pienācīgi izpildījusi savas saistības.**

Horvātija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Pēc tam kad ņemta vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzētā elastība attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, attiecīgā kumulatīvā novirze joprojām pārsniedz 0,6 % no IKP. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek

---

⁶⁵ Ciktāl ir runa par Spāniju, Komisija 2026. gada 22. maijā pieņēma ieteikumu Padomei attiecībā uz aizsardzību iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu, taču Padomei to vēl nav pieņēmusi. Spānijas atbilstības novērtējumā ir pieņemts, ka Padome iedarbinās valsts izņēmuma klauzulu.

prognozēts, ka attiecīgā kumulatīvā novirze joprojām pārsniegs minēto robežvērtību. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Horvātijā ir būtiska neatbilstība ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Horvātiju rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Horvātija panāktu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem. Vienlaikus Komisija norāda, ka Horvātijas valsts parāda attiecība pret IKP 2025. gadā ir mazāka par atsauces vērtību 60 % no IKP, un tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāds 2026. gadā būs attiecīgi mazāks par 3 % un 60 % no IKP.

Kipra. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Attiecīgās novirzes pārsniedz attiecīgi 0,3 % no IKP un 0,6 % no IKP. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu un ka attiecīgās novirzes pārsniegs attiecīgi 0,3 % no IKP un 0,6 % no IKP. Vienlaikus Komisija norāda, ka budžeta stāvoklī 2025. gadā ir pārpalikums, un tiek prognozēts, ka pārpalikums būs arī 2026. gadā. Tāpēc **tiek uzskatīts, ka Kipra gan 2025., gan 2026. gadā ir izpildījusi Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos budžeta politikas pienākumus.** Tomēr tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums pārsniegs ieteiktos maksimālos apjomus. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Kipru nodrošināt neto izdevumu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem.

Latvija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Gada neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais neto izdevumu pieaugums ir mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Latvija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā saglabās atbilstību.**

Ņemot vērā plānoto vispārējās valdības budžeta deficītu, kas 2026. gadā pārsniegs deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Latvija ir novērtēta ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu. Vadoties pēc minētajā ziņojumā sniegtā novērtējuma, Komisija uzskata, ka, attiecīgi ņemot vērā visus būtiskos faktorus, Latvija ir izpildījusi deficīta kritēriju. Fiskālās norises Latvijā tiks atkārtoti novērtētas 2026. gada rudenī.

Lietuva. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Pēc tam kad ņemta vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzētā elastība attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, attiecīgā kumulatīvā novirze ir mazāka par 0,6 % no IKP. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek prognozēts, ka attiecīgā kumulatīvā novirze 2026. gadā joprojām pārsniegs 0,6 % no IKP. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma**

klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Lietuva nav panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Lietuvu rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Lietuva panāktu atbilstību maksimālajiem pieauguma tempiem. Vienlaikus Komisija norāda, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāda attiecība pret IKP Lietuvā 2025. gadā ir mazāki par 3 % un 60 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tā būs arī 2026. gadā.

Luksemburga. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu, un attiecīgās novirzes pārsniedz attiecīgi 0,3 % no IKP un 0,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu gada pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo apjomu, savukārt kumulatīvais pieaugums ir jau prognozēts šeit iepriekš, un attiecīgā novirze kumulatīvā izteiksmē būs mazāka par 0,1 % no IKP. Tāpēc **tiek atzīts, ka Luksemburgā ir būtiska neatbilstība neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir neatbilstības risks 2026. gadā, jo kumulatīvā novirze ir mazāka par 0,1 % no IKP.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Luksemburgu rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Luksemburga panāktu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem. Vienlaikus Komisija norāda, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāda attiecība pret IKP Luksemburgā 2025. gadā ir mazāki par 3 % un 60 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tā būs arī 2026. gadā.

Nīderlande. Atbilstība neto izdevumu pieaugumam 2025. gadā novērtēta, pamatojoties uz Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumu. Attiecībā uz 2026. gadu šim novērtējumam izmantots ieteikums, ko šodien pieņēmusi Komisija, pirms to pieņēmusi Padome. Gan gada, gan kumulatīvā neto izdevumu pieauguma temps Nīderlandē 2025. gadā pārsniedz maksimālo apjomu, ko Padome ieteikusi 2025. gada 21. janvārī, un attiecīgās novirzes pārsniedz attiecīgi 0,3 % no IKP un 0,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā neto izdevumu pieauguma temps pārsniegs maksimālo apjomu, kas ieteikts šodien Komisijas apstiprinātajā ieteikumā pieņemt Padomes ieteikumu, ar ko apstiprina Nīderlandes pārskatīto vidēja termiņa plānu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Nīderlandē ir būtiska neatbilstība ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir neatbilstības risks 2026. gadā.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Nīderlandi ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome, kā gaidāms, apstiprinās. Vienlaikus Komisija norāda, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāda attiecība pret IKP Nīderlandē 2025. gadā ir mazāki par 3 % un 60 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tā būs arī 2026. gadā.

Portugāle. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek prognozēts, ka attiecīgās kumulatīvās novirzes abos gados būs mazākas par 0,6 % no IKP. Vienlaikus Komisija norāda, ka budžeta stāvoklī 2025. gadā ir pārpalikums, un tiek

prognozēts, ka 2026. gadā tas būs tuvu līdzsvaram. Tāpēc tiek uzskatīts, ka **Portugāle gan 2025., gan 2026. gadā ir izpildījusi Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos budžeta politikas pienākumus.** Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums pārsniegs ieteiktos maksimālos apjomus. Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Portugāli nodrošināt neto izdevumu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem.

Slovēnija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tāpat tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem, tiek prognozēts, ka attiecīgās kumulatīvās novirzes būs mazākas par 0,6 % no IKP 2025. gadā un šo rādītāju pārsniegs 2026. gadā. Tāpēc, **ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, tiek atzīts, ka Slovēnija nav panākusi atbilstību neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā, un tiek prognozēts, ka tai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Slovēniju rīkoties, lai kontrolētu neto izdevumus tādējādi, ka Slovēnija panāktu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem. Pamatojoties uz izpildes datiem par 2026. gadu apstiprināta būtiska neatbilstība varētu būt par pamatu, lai saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu sagatavotu ziņojumu, kurā novērtētu atbilstību parāda kritērijam.

Ņemot vērā plānoto vispārējās valdības budžeta deficītu, kas 2026. gadā pārsniegs deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Slovēnija ir novērtēta ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu. Ņemot vērā novērtējumu minētajā ziņojumā, Komisija uzskata, ka šajā posmā nav pamata uzsākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Slovēniju. Fiskālās norises Slovēnijā tiks atkārtoti novērtētas 2026. gada rudenī. Tomēr saglabājas ievērojama nenoteiktība par Slovēnijas fiskālo perspektīvu 2026. gadā. Ja uzticamā un savlaicīgā veidā netiks veikti pietiekami korektīvi pasākumi, rudenī, pamatojoties uz deficīta kritēriju, varētu tikt sākta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra.

Zviedrija. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē ir mazāks par Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā gada izteiksmē pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu ar attiecīgu novirzi virs 0,3 % no IKP. Tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums kumulatīvā izteiksmē tomēr būs mazāks par ieteikto maksimālo apjomu. Tāpēc **tiek atzīts, ka Zviedrija ir panākusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 2025. gadā. Tiek prognozēts, ka Zviedrijai ir būtiskas neatbilstības risks 2026. gadā attiecībā uz ieteikto neto izdevumu gada pieauguma tempu, taču tiek prognozēts, ka tā panāks atbilstību kumulatīvajam pieauguma tempam.** Tāpēc Komisija ieteic Padomei aicināt Zviedriju nodrošināt neto izdevumu atbilstību ieteiktajiem maksimālajiem pieauguma tempiem. Vienlaikus Komisija norāda, ka vispārējās valdības budžeta deficīts un valsts parāda attiecība pret IKP Zviedrijā 2025. gadā ir mazāki par 3 % un 60 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tā būs arī 2026. gadā.

3. tabula. Neto izdevumu pieauguma gada un kumulatīvās novirzes (% no IKP)

Neto izdevumu pieauguma gada un kumulatīvās novirzes (% no IKP)

Gada novirze		Kumulatīvā novirze		Valsts izņēmuma klauzula	Valsts izņēmuma klauzulas atsauces gads	Kumulatīvā novirze valsts izņēmuma klauzulas paredzētās elastības robežās	
2025	2026	2025	2026			2025	2026
(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)

Dalībvalsts, uz kurām attiecas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra

BE	0,1	-0,3	0,1	-0,2	Jā	2021	-0,5	-0,9
FR	0,0	0,1	-0,3	-0,2	Nē	-	-	-
IT	0,1	-0,1	0,0	-0,1	Nē	-	-	-
HU	1,5	2,3	0,8	3,0	Jā	2021	0,0	1,9
MT*	-0,1	0,1	2,3	2,2	Nē	-	-	-
AT	-0,3	-0,1	-0,3	-0,4	Jā	2021	-0,4	-0,7
PL	0,9	-0,2	1,2	1,0	Jā	2021	-0,3	-0,5
RO	-0,8	-0,3	-0,8	-1,0	Nē	-	-	-
SK	-0,9	0,8	-1,9	-1,0	Jā	2021	-2,5	-1,6
FI	-1,0	1,5	-1,0	0,5	Jā	2021	-1,6	-0,9

Pārējās dalībvalstis

BG	2,1	0,2	2,1	2,2	Jā	2024	1,4	1,6
CZ	0,2	1,5	-1,4	0,1	Jā	2021	-1,7	-0,2
DK	1,0	0,4	-0,6	-0,1	Jā	2021	-1,6	-1,5
DE	-0,3	0,5	-0,3	0,3	Jā	2021	-0,7	-0,5
EE	-2,0	2,8	-1,4	1,5	Jā	2021	-2,9	0,0
IE	-0,5	-0,1	-0,5	-0,6	Nē	-	-	-
EL	-0,3	1,5	-1,3	0,2	Jā	2024	-1,5	-0,2
ES^	0,4	0,6	0,1	0,7	Jā	2024	-0,1	0,4
HR	1,8	0,3	1,4	1,6	Jā	2021	0,9	1,0
CY	1,3	0,9	1,0	1,8	Nē	-	-	-
LV	-0,4	1,2	-1,9	-0,6	Jā	2021	-2,6	-2,1
LT	1,5	0,7	1,5	2,2	Jā	2021	0,3	0,7
LU	1,3	-0,6	0,6	0,0	Nē	-	-	-
NL	-	0,1	-	0,1	Nē	-	-	-
PT	0,2	0,2	0,4	0,6	Jā	2021	0,4	0,6

3. tabula, turpinājums.

Gada un kumulatīvā novirze (% no IKP): iepriekšējie ieteikumi[§]

	Gada novirze		Kumulatīvā novirze		Valsts izņēmuma klauzula	Valsts izņēmuma klauzulas atsaucē gads	Kumulatīvā novirze valsts izņēmuma klauzulas paredzētās elastības robežās	
	2025	2026	2025	2026			2025	2026
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)
IE	0,3	-	-0,1	-	Nē	-	-	-
N								
L	1,5	-	1,0	-	Nē	-	-	-
FI	-1,3	-	-1,5	-	Jā	2021	-2,5	-

Piezīme. Pozitīva (negatīva) novirze norāda, ka neto izdevumu pieaugums pārsniedz (nesasniedz) Padomes ieteikto maksimumu. Dalībvalstīm, kurām attiecībā uz aizsardzības izdevumiem ir iedarbināta aizsardzības klauzula, novirzes virs robežvērtības 0,6 % no IKP G un H slejā ir izceltas treknrakstā. Pārējām dalībvalstīm novirzes A līdz D slejā ir parādītas treknrakstā, ja tās pārsniedz robežvērtību 0,3 % no IKP (gada izteiksmē) un/vai 0,6 % no IKP (kumulatīvā izteiksmē). Jāņem vērā, ka Komisijas veiktais neto izdevumu atbilstības novērtējums ir balstīts uz precīziem skaitļiem. Šajā paziņojumā skaitļi, kas ir novērtējuma pamatā, uzskatāmības labad ir noapaļoti līdz vienai zīmei aiz komata.

*Attiecībā uz Maltu Komisija ieteic Padomei atcelt lēmumu, ar ko konstatē pārmērīgu budžeta deficītu. ^ E līdz H slejā pieņemts, ka attiecībā uz aizsardzības izdevumiem iedarbināta valsts izņēmuma klauzula. § Attiecībā uz Īriju, Nīderlandi un Somiju 2025. gada novērtējums ir veikts, veicot salīdzināšanu ar Padomes 2025. gada janvārī pieņemtajiem ieteikumiem.

Avots: Komisijas 2026. gada pavasara prognoze un Komisijas aprēķini.

4. tabula. Vispārējās valdības bilance, parāds un IKP pieaugums

Vispārējās valdības bilance, parāds un IKP pieaugums

	Vispārējās valdības bilance (% no IKP)			Vispārējās valdības parāds (% no IKP)			IKP (reālais pieauguma temps)		
	2025	2026	2027	2025	2026	2027	2025	2026	2027
Dalībvalsts, uz kurām attiecas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra									
BE	-5,2	-5,2	-5,4	107,9	110,5	112,8	1,0	0,7	0,9
FR	-5,1	-5,1	-5,7	115,6	118,1	120,2	0,8	0,8	1,1
IT	-3,1	-2,9	-2,9	137,1	138,5	139,2	0,5	0,5	0,6
HU	-4,7	-6,2	-5,8	74,6	75,1	76,8	0,5	1,8	2,1
MT*	-2,2	-2,2	-2,1	46,4	46,2	46,2	4,0	3,7	3,6
AT	-4,2	-4,1	-4,1	81,5	83,4	84,9	0,6	0,6	0,9
PL	-7,3	-6,5	-6,3	59,7	64,5	68,3	3,6	3,5	2,8
RO	-7,9	-6,2	-5,8	59,3	61,6	63,4	0,7	0,1	2,3
SK	-4,5	-4,6	-5,4	61,4	63,7	66,9	0,8	0,8	1,5
FI	-3,4	-4,5	-4,6	88,5	91,2	93,1	0,2	0,8	1,4
Pārējās dalībvalstis									
BG	-3,5	-4,1	-4,3	29,9	32,3	35,5	3,1	2,5	2,2
CZ	-2,1	-2,8	-2,9	44,3	45,8	47,2	2,6	1,8	2,4
DK	2,9	0,9	0,5	27,9	27,0	26,2	2,9	1,9	1,8
DE	-2,7	-3,7	-4,1	63,5	65,8	68,0	0,2	0,6	0,9
EE	-2,0	-4,5	-4,8	24,1	26,9	30,5	0,6	1,6	1,7
IE	1,8	1,4	1,2	32,9	32,4	31,6	12,3	-1,2	3,4
EL	1,7	0,8	0,6	146,1	140,7	134,4	2,1	1,8	1,6
ES	-2,4	-2,4	-2,0	100,7	99,6	98,9	2,8	2,4	1,9
HR	-3,0	-2,9	-2,7	56,3	55,9	55,6	3,4	2,7	2,5
CY	3,4	2,1	2,5	55,0	50,4	45,5	3,8	2,3	2,7
LV	-2,5	-3,3	-4,3	46,9	48,8	53,8	2,1	1,4	1,6
LT	-1,8	-2,2	-2,7	39,5	44,6	48,4	2,9	3,0	2,1
LU	-2,0	-1,2	-1,5	26,5	29,2	30,2	0,6	1,6	2,0
NL	-1,6	-2,5	-1,9	44,4	46,9	47,0	1,8	1,0	1,1
PT	0,7	-0,1	-0,4	89,7	87,6	86,0	1,9	1,7	1,8
SI	-2,5	-3,3	-3,5	65,7	64,9	65,1	1,1	1,9	2,3
SE	-1,3	-2,8	-2,5	35,1	36,6	37,7	1,5	1,8	2,2

*Attiecībā uz Maltu Komisija ieteic Padomei atcelt lēmumu, ar ko konstatē pārmērīgu budžeta deficītu.
Avots: Komisijas 2026. gada pavasara prognoze.

5. izcēlums. Metodiska pieeja atbilstības novērtējuma pamatā

Novērtējumā⁶⁶ dalībvalsts ir atzīta par “panākušu atbilstību”, ja neto izdevumu⁶⁷ pieaugums atbilst Padomes ieteiktajiem maksimālajiem apjomiem. Ja neto izdevumu pieaugums ir lielāks par ieteikto (t. i., ir pozitīvas novirzes), Komisija ņem vērā novirzes apmēru attiecībā pret robežvērtību 0,3 % no IKP gada izteiksmē (sk. A un B sleju XIX tabulā) un 0,6 % no IKP kumulatīvā izteiksmē kopš plāna īstenošanas sākuma (C un D sleja). Pozitīva novirze zem šīm robežvērtībām nozīmē neatbilstības (riska) novērtējumu, savukārt novirze virs šīm robežvērtībām nozīmē būtiskas neatbilstības (riska) novērtējumu⁶⁸. Novērtējot atbilstību, pamatojoties uz neto izdevumu pieaugumu, Komisija ņem vērā arī dalībvalsts vispārējo budžeta stāvokli, jo īpaši, vai tas ir tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu.

2026. gada pavasarī pirmo reizi pēc reformētās ekonomikas pārvaldības sistēmas stāšanās spēkā fiskālais novērtējums atspoguļo Komisijas veikto kontroles konta aprēķinu katrai dalībvalstij, pamatojoties uz izpildes datiem. Kontroles kontos tiek reģistrētas novirzes no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē kopš attiecīgā katrai dalībvalstij adresētā Padomes ieteikuma bāzes gada. Tie ir arī pamats, lai uzraudzītu atbilstību Padomes ieteikumiem pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros.

To dalībvalstu atbilstības novērtējumā, kurām attiecībā uz aizsardzības izdevumiem ir iedarbināta valsts izņēmuma klauzula (E sleja), lielākā uzmanība veltīta salīdzinājumam kumulatīvā izteiksmē un ietver pārbaudi, vai jebkāda pozitīva novirze no ieteiktā neto izdevumu maksimālā pieauguma kumulatīvā izteiksmē ir skaidrojama ar atbilstīgu aizsardzības izdevumu pieaugumu salīdzinājumā ar atsauces gadu (F sleja) līdz 1,5 % no IKP laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam. Ja kumulatīvo novirzi var izskaidrot ar aizsardzības izdevumu pieaugumu salīdzinājumā ar atsauces gadu (G un H sleja), tad uzskata, ka dalībvalsts ir panākusi atbilstību.

⁶⁶ Komisija veiktais neto izdevumu atbilstības novērtējums ir balstīts uz precīziem skaitļiem no kontroles konta. Šajā paziņojumā skaitļi, kas ir novērtējuma pamatā, uzskatāmības labad ir noapaļoti līdz vienai zīmei aiz komata (sk. 3. tabulu).

⁶⁷ Neto izdevumu rādītāja un kontroles konta analītisku izklāstu skatīt Fiskālās statistikas tabulās, kurās sniegti pamatinformācijas dati, kas ir būtiski dalībvalstu budžeta politikas novērtēšanai, SWD(2026) 200 final, Brisele, 3.6.2026.

⁶⁸ Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1467/97 – ja dalībvalsts vispārējās valdības pārāds pārsniedz 60 % no IKP, tās fiskālais stāvoklis nav “tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu” un neto izdevumu pieauguma novirze no ieteiktajiem maksimālajiem apjomiem pārsniedz 0,3 % no IKP gadā vai 0,6 % no IKP kumulatīvi, Komisijai būtu jāsigatavo ziņojums saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu parāda kritērija novērtēšanai.